

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**ZABEZPEČENÍ VÝKONU VEŘEJNÉ SPRÁVY
Z POHLEDU POSKYTOVÁNÍ DÁVEK V HMOTNÉ
NOUZI JAKO SOUČÁST POMOCÍ OSOBÁM
V SOCIÁLNÍ EXKLUZI**

Autor práce: Natálie Gurkina, DiS.
Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě
Forma studia: Kombinovaná forma studia
Vedoucí práce: Mgr. Bc. Josef Kříha
Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Prohlašuji, že jsem svou bakalářskou práci na téma „Zabezpečení výkonu veřejné správy z pohledu poskytování dávek v hmotné nouzi jako součást pomoci osobám v sociální exkluzi“ vypracovala samostatně pod vedením vedoucího práce a s použitím uvedené odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury v závěru práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47 b zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění.

.....
Natálie GURKINA, DiS.

Touto cestou bych velice ráda poděkovala vedoucímu bakalářské práce Mgr. Bc. Josef KŘÍHOVI, za jeho odborné vedení, cenné rady a připomínky v průběhu jejího zpracování. Dále bych chtěla poděkovat všem, kteří mi pomohli zorientovat se v dané problematice.

ABSTRAKT

GURKINA, N. *Zabezpečení výkonu veřejné správy z pohledu poskytování dávek v hmotné nouzi jako součást pomoci osobám v sociální exkluzi: bakalářská práce.* České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2018. 53 s. Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Bc. Josef KRÍHA.

Bakalářská práce (dále jen „**práce**“) formou teoreticko-empirického vhledu reflektuje problematiku dávek pomoci v hmotné nouzi jako součást pomoci osobám v sociální exkluzi. Dávky pomoci v hmotné nouzi jsou určeny osobám, které nemají dostatečné finanční příjmy, s jejichž pomocí by byly schopni zabezpečit si své základní životní potřeby. V rámci úvodní teoretické části „práce“ je šířeji vymezen legislativní rámec a východiska zkoumané oblasti, včetně specifikace struktury poskytování dávek v hmotné nouzi ze strany dotčených orgánů veřejné správy. Empirická část „práce“ vychází z kvalitativního výzkumného šetření, kde se cílovou skupinou stali uživatelé dávek v hmotné nouzi ve vztahu ke konkrétnímu teritoriálnímu území, které demonstruje a vyhodnocuje subjektivní názory uživatelů dávkového systému a cílenou ambici Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky o snížení počtu osob závislých na dávkách pomoci v hmotné nouzi.

Klíčová slova: Dávka, pomoc, hmotná nouze, doplatek na bydlení, sociální vyloučení, mimořádná okamžitá pomoc, příspěvek na bydlení, příspěvek na živobytí, sociální systém, úřad práce.

ABSTRACT

GURKINA, N. Ensuring the performance of public administration from the point of view of providing benefits in material need as part of the help of persons in social exclusion: bachelor thesis. České Budějovice: College of European and Regional Studies, 2018. 53 pp. Leader of the bachelor thesis: Mgr. Bc. Josef KRÍHA.

The bachelor thesis (hereinafter referred to as "the work") reflects the issue of the benefits of assistance in material need as part of helping people in social exclusion in the form of a theoretical-empirical insight. Material needs benefits are intended for those who do not have sufficient financial income to help them secure their basic life needs. The basic terminology, the legislative framework and the starting point of the studied area are broadly defined in the introductory theoretical part, including a narrower specification of the structure of the provision of material needs benefits by the concerned public authorities. The empirical part of the "work" is based on a qualitative research survey. The target group are users of material need in relation to a particular territorial area demonstrating and evaluating the subjective views of the users of the benefit system and the ambition of the Ministry of Labor and Social Affairs of the Czech Republic on the reduction of the number of persons dependent on assistance in material need.

Keywords: Benefit, help, material needs, housing supplement, social exclusion, extraordinary immediate help, housing allowance, living allowance, social system, labor office.

OBSAH

ÚVOD	7
1 CÍLE A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	9
2 SOCIÁLNÍ VYLOUČENÍ	11
3 PAST SOCIÁLNÍHO VYLOUČENÍ	13
3.1 Definice základního pojmosloví.....	15
4 STRUKTURA DÁVEK	19
4.1 Příspěvek na živobytí	19
4.2 Doplatek na bydlení.....	21
4.3 Mimořádná okamžitá pomoc	23
5 ORGANIZACE POMOCI V HMOTNÉ NOUZI	26
5.1 MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ	26
5.2 ÚŘAD PRÁCE ČESKÉ REPUBLIKY	27
5.3 ORGANIZAČNÍ STRUKTURA ÚŘADU PRÁCE	29
6 EMPIRICKÁ ČÁST – VYZKUMNÉ ŠETŘENÍ	35
6.1 Postup práce a použité metody	35
6.2 Stanovení hypotéz	36
7 VÝSLEDKY	37
8 VYHODNOCENÍ HYPOTÉZ	49
8.1 Ověřování hypotéz	50
ZÁVĚR	52
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	54
PŘÍLOHY	58

ÚVOD

„Ten, kdo pracuje, se musí mít lépe než ten, který se pracovat nesnaží.“¹

Citát Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV ČR“), který je publikován na internetovém portálu určeném pro nezaměstnané v rámci aktuálně realizované politiky nezaměstnanosti aktuálně vybízí k aktivnímu hledání si práce ze strany nezaměstnaných, řečeno jinými slovy politika nezaměstnanosti v dnešní době doslova vybízí nezaměstnané aktivně hledat si práci aktivně a doslovně říká, abychom pracovali, a pak se budeme mít lépe. Existují však osoby, které z jakýchkoliv příčin pracovat nemohou. Ať už se jedná o příčiny objektivní či subjektivní, stát by se o tyto osoby měl postarat. Z tohoto důvodu je v České republice využíván systém tzv. „nepojistných sociálních dávek“, který finančně pomáhá právě zmíněným znevýhodněným skupinám osob. Ústředním orgánem kompetentním pro zpracování a vyplácení jednotlivých dávek státní sociální podpory a dávek hmotné nouze se od roku 2012 stal Úřad práce České republiky (dále jen „ÚP ČR“).

Věcná část úvodní části subkapitoly „práce“ vymezuje základní pojmosloví, např. status sociálně vyloučených osob, které mají ztížený přístup k institucím a službám (tedy k institucionální pomoci), jsou vyloučeni ze společenských sítí a nemají dostatek kontaktů mimo sociálně vyloučenou lokalitu. Bude popsána struktura dávek v hmotné nouzi. Dále v rámci samostatných subkapitol práce bude v širší i užší reflexi osvětlen operační prostor „MPSV ČR“ a „ÚP ČR“ v rámci zajištění pomoci osobám v sociální exkluzi, jedná se především o „MPSV ČR“ a jeho zastoupení „ÚP ČR“ včetně vyhodnocení důvodů a příčin sociální exkluze, legitimita systému sociální pomoci, především pak dávky pomoci v hmotné nouzi jako je příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení a mimořádná okamžitá pomoc.

Empirická část „práce“ formou dílčích a zevšeobecňujících závěrů vyhodnocuje užité kvalitativní výzkumné šetření, které v rámci komparativní reflexe porovnává teoretické výstupy „práce“ z její empirickými zjištění, které jsou směřovány k dotazovaným respondentům, kde za pomoci jednoznačně vymezených dílčích výzkumných hypotéz je verifikována či falsifikována deklarovaná ambice „MPSV ČR“ snížit počty osob užívajících dávky pomoci v hmotné nouzi, tj. zvýšit zájem těchto osob o zajištění svých základních potřeb v rámci vlastních subjektivních dispozic se

¹MPSV: Sociální poradce. Praha, 2010. Dostupné také z [www: <http://socialniporadce.mpsv.cz/cs/114>](http://socialniporadce.mpsv.cz/cs/114)

subjektivními vyjádření oslovených respondentů. Výstupy empirické části, jsou graficky zpracované.

1 CÍLE A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

V rámci úvodní teoretické části práce je dílem širěji vymezeno základní pojmosloví, legislativní aspekty a východiska zkoumané oblasti, které obsahuje i úzeji reflektovanou specifikaci navazujících pojmů, vymežující oblast sociálního vyloučení, či reflexi druhů dávek hmotné nouze. Je objasněno základní pojmosloví zkoumané oblasti, specifikace struktury dávek hmotné nouze a legislativní rámec.

Hlavním cílem „práce“ je formou teoreticko-empirického vhledu objasnit, zda se ústřednímu orgánu státní správy, tj. „MPSV ČR“ podařilo současným dávkovým systémem splnit předpoklady, ze kterých tento systém vychází a zda to stejně cítí i uživatelé dávek. Hlavní cíl bude realizován pomocí vedlejších cílů a tím je matematicko-statistická metoda (vyhodnocení dotazníků), ta pomůže sumarizovat a roztřídit data získaná terénním šetřením sledovaného jevu, komparovat je (určit shodné a rozlišné prvky zjištění) a převést je do grafů.

Výzkumný vzorek pro užité kvalitativní výzkumné šetření byl sestaven ze 70-ti náhodně vybraných uživatelů dávek v hmotné nouzi, z celkového počtu 320 žadatelů o dávky v hmotné nouzi v rámci věcné místní příslušnosti „ÚP ČR“ Příbram. V rámci přípravné části empirického šetření, byly jednotlivé dotazníky distribuované cestou kontaktního pracoviště „ÚP ČR“, oddělení dávek pomoci v hmotné nouzi byly dotazníky rozdané uživatelům dávek. Zjištěné výstupy jsou zpracované a znázorněné v tzv. „koláčových“ grafech.

Matematicko-statistická metoda pomůže sumarizovat a roztřídit data získaná terénním šetřením sledovaného jevu, srovnat je (určit shodné a rozlišné prvky zjištění) a převést je do grafů. Získané výsledky koreluji s věcným zaměřením dílčích výzkumných hypotéz.

První okruh otázek se bude věnovat obecným údajům, na základě, kterých bude zjišťováno pohlaví, věk, pracovní zařazení aj. Druhý okruh otázek bude zaměřen na subjektivní pocity respondentů. Dotazník byl vytvořen za účelem naplnění nebo vyvrácení hypotéz. Dotazník je jednou z nejvyužívanějších technik sběru dat, při které jsou potřebné informace od zkoumaných osob získávány písemně, prostřednictvím konkrétních otázek.

Výhodou této metody je, že údaje, které z dotazníku získáme, je možno snadno třídit. Existují však i nevýhody. Jednou z nich je fakt, že respondent by si po zralém

uvážení nemusel vybrat žádnou z nabízených možností, a dalším negativem může být skutečnost, že dotazovaný zcela záměrně přizpůsobí své odpovědi, čili respondent nemusí vždy odpovídat podle pravdy (někdy ve snaze „jevit se lepším“). Do dotazníku lze použít otázky uzavřené, kdy respondent vybírá vždy jednu z nabízených možností a nemusí svůj výběr dále komentovat, dále otázky polozavřené a otevřené.

U otázek otevřených odpovídá respondent sám bez možností výběru. Dále jsou využívány otázky identifikační, které se zaměřují na pohlaví, vzdělání, zaměstnání, věk respondentů atd., jak už bylo výše zmíněno. V dotazníku připraveném pro sběr materiálu k předloženému cíli šetření byly použity otázky identifikační a uzavřené.

S ohledem na zvolené téma „práce“ jsem se rozhodla pro dotazníkové šetření, které bylo, jak už je uvedeno výše provedeno na „ÚP ČR“ – kontaktní pracoviště Příbram na oddělení dávek pomoci v hmotné nouzi.

Vzhledem k tomu, že pracovnice oddělení dávek pomoci v hmotné nouzi byly velice vstřícné a pomohly mi s dotazníkovým šetřením, domnívám se, že výsledky mého výzkumu by pro jejich práci mohly být zpětnou vazbou.

2 SOCIÁLNÍ VYLOUČENÍ

Autorství pojmu sociální vyloučení je připisováno francouzskému vládnímu úředníkovi René Lenoirovi², který tento pojem použil poprvé v 70. letech 20. století.

Existují tři možné pohledy na sociální vyloučení:

- a) **redistribuční** – zdůrazňuje sociální vlivy, které tuto situaci způsobují (mezi ně řadí například existující nerovnost ve společnosti) a zaměřuje se na osoby žijící v chudobě.
- b) **etický** – zdůrazňuje kriminální chování a morální úpadek celých sociálních skupin či obyvatel městských čtvrtí, které se ocitly v sociálním vyloučení.
- c) **integrační** – sociální vyloučení je zde chápáno jako totožné s vyloučením z trhu práce.

Dle autorů Jiřího Winklera a Ivany Šimíkové³ je zapotřebí termín sociálního vyloučení chápat v souvislosti s celou řadou ekonomicko-sociálních problémů lidí, kdy mezi významnou politickou agendou evropské sociální politiky zejména v devadesátých letech se stal boj proti sociálnímu vyloučení. Autoři Jiří Vinkler a Ivana Šimíková dále poukazují, že pojem sociální vyloučení se stal předmětem sociálně-vědního výzkumu, jehož problematikou se po dobu třiceti let zabývalo mnoho autorů. Vzniklo množství monografií, které diskutují o podstatě sociálního vyloučení. Různá pojetí významu ukazují na komplexnost problémů, který termín označuje. Pod pojmem sociální exkluze, tj. sociální vyloučení, rozumíme, že osoba je „vyloučena“ mimo běžný život společnosti, do kterého se nemůže opětovně zapojit v důsledku nepříznivé sociální situace.

Sociální vyloučení je definovatelné jako proces, v jehož rámci je jedinci, skupině jedinců či komunitě výrazně znesnadňován či zcela zamezován přístup ke zdrojům, pozicím a příležitostem, které umožňují zapojení do společenských, ekonomických a politických aktivit většinové společnosti. Sociálním vyloučením nejvíce ohrožené skupiny.⁴

- Osoby s nízkým vzděláním;

²VARIANTY. Sociální exkluze. Dostupné z [www: <https://www.varianty.cz/slovnicek-pojmu/35-socialni-exkluze>](https://www.varianty.cz/slovnicek-pojmu/35-socialni-exkluze)

³WINKLER J., ŠIMÍKOVÁ I., *Hodnocení vládního programu podpory terénní sociální práce v sociálně vyloučených romských komunitách*, VÚPSV Praha, s. 13

⁴JANOUSKOVÁ K., NEDELNÍKOVÁ D., *Profesní dovednosti terénních pracovníků*, s. 3

- Dlouhodobě nebo opakovaně nezaměstnaní;
- Osoby se zdravotním postižením;
- Osoby závislé;
- Osaměle žijící důchodci;
- Imigranti;
- Příslušníci různých menšin (etnických, náboženských, odlišné sexuální orientace);
- Lidé žijící v obtížné životní situaci, kterou nejsou schopni zvládat ani s pomocí.

Sociálně vylučování jsou ti občané, kteří mají ztížený přístup k institucím a službám, tedy k institucionální pomoci, jsou vyloučeni ze společenských sítí a nemají dostatek vertikálních kontaktů mimo sociálně vyloučenou lokalitu.⁵

V ustanovení zákona č.108/2006 Sb. o sociálních službách ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o sociálních službách**“)⁶, sociálním vyloučením rozumí vyčlenění osoby mimo běžný život společnosti a nemožnost se do něj zapojit v důsledku nepříznivé sociální situace.

Za výše zmíněné sociálně vyloučené se považují osoby či skupiny osob, které se nacházejí v takové situaci, která je charakterizovaná trvalou nebo chronickou deprivací týkající se dosažitelnosti zdrojů, využití schopností, možností volby, bezpečí a moci, jež jsou nutné pro to, aby se mohly těšit slušné životní úrovni a užívat svých občanských, kulturních, hospodářských, politických a sociálních práv.⁷ Při kombinaci více faktorů riziko sociálního vyloučení je vyšší. Ne všichni z výše uvedených skupin ohrožených sociálním vyloučením patří mezi ně, někteří mohou žít začlenění do běžné společnosti.⁸

⁵JANOUSHKOVÁ K., NEDĚLNÍKOVÁ D. *Profesní dovednosti terénních pracovníků*, s. 307

⁶ČESKO. Zákon č. 108/2006 Sb., ze dne 14. března 2006 o sociálních službách, dostupné z [www:<http://zakon.vpraxi.cz/zakon_c_1082006_sb_o_socialnich_sluzbach.html>](http://zakon.vpraxi.cz/zakon_c_1082006_sb_o_socialnich_sluzbach.html) citováno 5. 3. 2016

⁷MPSV: Dostupné z [www: <http://www.mpsv.cz/cs/>](http://www.mpsv.cz/cs/) citováno 25. 12. 2015>

⁸MPSV: Dostupné z [www: <http://www.mpsv.cz/cs/>](http://www.mpsv.cz/cs/) citováno 26. 12. 2015>

3 PAST SOCIÁLNÍHO VYLOUČENÍ⁹

Obrázek 1: Past sociálního vyloučení

Zdroj: <http://www.socialni-zaclenovani.cz/co-je-socialni-vyloucení>

Návyky získané adaptací na život v sociálním vyloučení pak těmto osobám znemožňují být úspěšní ve většinové společnosti, ztrácí (či ani nezískávají) hodnotové žebříčky středostavovského občana orientovaného na kariérní vzestup a úspěch.

To je znovu a znovu uzavírá v pasti sociálního vyloučení. Z této pasti se osoby nedokáží dostat bez cizí pomoci.

Základní charakteristikou propadu na sociální dno je nahromadění důvodů, které vedou k životní krizi (ztráta zaměstnání, platební neschopnost, problémy s bydlením, problémy dětí ve škole, nemoc atd.). Sociálně vyloučení lidé obvykle nestojí před jedním problémem, ale před jejich komplexem, přičemž mnohý z nich by i jednotlivě ohrožoval normální fungování člověka ve společnosti. S postupným propadem na dno přestává být zřejmé, co je původním důvodem propadu a co jeho následkem.

Zároveň není možno stanovit dělicí čáru mezi těmi, kteří jsou a kteří nejsou sociálně vyloučení.

⁹ŠVEC, J. (ed.): *Příručka pro sociální integraci*, Úřad vlády ČR, odbor pro sociální začleňování v romských lokalitách, 2010, Dostupné též na [www: <http://www.socialni-zaclenovani.cz/co-je-socialni-vyloucení>](http://www.socialni-zaclenovani.cz/co-je-socialni-vyloucení)

Sociální vyloučení je pojem používaný v případech, kdy někdo ztrácí možnost žít podle „standardu“ většiny společnosti. Jde nejen o to, zda je někdo chudý, ale též o to, na kolik se může zapojit do kulturního a sociálního života společnosti.

Lidé žijící na okraji společnosti se přizpůsobují podmínkám sociálního vyloučení, a *osvojují si specifické vzorce jednání, které jsou často v rozporu s hodnotami většinové společnosti*. Proto někdy bývá soužití na první pohled problematické. Návyky získané adaptací na život v sociálním vyloučení pak ale těmto lidem znemožňují být úspěšní ve většinové společnosti, ztrácí (či ani nezískávají) hodnotové žebříčky středostavovského občana orientovaného na kariérní vzestup a úspěch. To je znovu a znovu uzavírá v pasti sociálního vyloučení. Z této pasti se lidé nedokáží dostat bez cizí pomoci.

Specifickou roli v sociálním vyloučení *hraje etnicita*, zejména etnicita přisouzená. Podstatná část obyvatel Česka se nesprávně domnívá, že v případě sociálního vyloučení se jedná primárně o problém etnický, nikoliv sociální. Zjednodušeně řečeno, že důvodem chudoby a sociálního vyloučení části romské populace není její sociální situace, ale etnický původ. Přitom v současné době je již zřejmé, že ne všichni Romové v České republice žijí v prostředí sociálního vyloučení a ne každý, kdo se v podmínkách sociálního vyloučení nalézá, je Rom.

Podle výzkumu „MPSV ČR“ z roku 2006 žije ve vyloučených lokalitách cca 80 tis. obyvatel, a z toho téměř jednu čtvrtinu nelze považovat za Romy. V ČR přitom podle odborných odhadů žije okolo 170 tisíc Romů. Na druhou stranu nelze opomíjet fakt, že sociální vyloučení je v ČR částečně etnizované.

Etnická příslušnost (většinou romská) je totiž obvyklou příčinou negativního postoje většinové společnosti a částečné diskriminace, nejčastěji na trhu práce, ve vzdělávání a často i v bydlení. Romové jsou často stigmatizováni, tedy nálepkováni jako osoby nebo skupina osob tzv. „problémových“ nebo „nepřizpůsobivých“. Etnická, náboženská, národnostní kulturní či jiná odlišnost by proto měla být při řešení zohledněna tehdy, je-li zdrojem diskriminace či stigmatizace.¹⁰

¹⁰ŠVEC, J. (ed.): *Příručka pro sociální integraci*, Úřad vlády ČR, odbor pro sociální začleňování v romských lokalitách, 2010, Dostupné též na [www: <http://www.socialni-zaclenovani.cz/co-je-socialni-vylo-uceni>](http://www.socialni-zaclenovani.cz/co-je-socialni-vylo-uceni)

3.1 Definice základního pojmosloví

Sociální správa – je významným odvětvím státní správy. Jak nám naznačuje pojem „sociální“, bude se sociální správa zabývat společností a jejím cílem bude zlepšovat společenské poměry a hmotně zabezpečovat jedince ve společnosti. Termín se užívá od začátku 20. století, kdy byly cílovou skupinou sociální správy především osoby s nízkými příjmy. Sociální správa má dvě základní funkce:

mocenskou (občan je díky ní chráněn před počínáním jiných občanů) a služební (sociální služba chrání občana před sociálním vyloučením).¹¹

Sociální politika – je část veřejné politiky, jejímž předmětem jsou sociální témata. Sociální politika se snaží reagovat na současné nepříznivé události, jako jsou stáří, nezaměstnanost, chudoba. V praxi jde tedy o systém zdravotního a sociálního pojištění a o systém sociálních dávek, který nás zajímá nejvíce, neboť se zde jedná o sociální zabezpečení občanů státem, tedy také o zajištění dávek hmotné nouze. Rozdíl mezi sociální politikou a správou můžeme chápat tak, že „sociální politika odpovídá na otázky „co dělat“ a „proč to dělat“. Sociální správa odpovídá na otázky „jak to dělat“ a „kdo to bude dělat.“¹²

Sociální zabezpečení – soubor institucí a opatření, které poskytují ochranu a pomoc lidem v konkrétních sociálních událostech jako jsou ohrožení zdraví, nemoc, nezaměstnanost, invalidita, pracovní úraz, stáří, těhotenství a mateřství, rodičovství a úmrtí živitele.¹³

Jsou to tíživé situace, které se mohou týkat každého z nás, a proto je velmi příznivé, že jsou nám vytvořeny takové podmínky života, díky kterým nemusíme těžké chvíle řešit sami, ale s pomocí státu.

Sociální pomoc – představuje významnou součást systému sociálního zabezpečení. Pomoc je určena občanům, kteří se ocitli v hmotné nouzi. Těmto občanům se poskytují peněžní nebo věcné dávky a služby.

Hmotná nouze – je moderní forma pomoci dle § 1, zákona o pomoci v hmotné nouzi, jde o pomoc k zajištění základních životních podmínek osob, protože každý, kdo

¹¹MATOUŠEK, O. *Slovník sociální práce*. Praha: Portál, 2003. s. 215. ISBN 807-17-85-49-0.

¹²TOMEŠ, I. a kol. *Sociální správa*. Praha: Portál, 2002. s. 35. ISBN 80-7178-560-1.

¹³Tamtéž: s. 218.

je v hmotné nouzi, má právo na takovou pomoc, která je nezbytná pro zajištění základních životních podmínek dle ústavního zákona č. 2/1993 Sb.¹⁴

Pomoc spočívá v poskytnutí pomoci osobám s nedostatečnými příjmy a zároveň v motivování těchto osob zajistit si prostředky k uspokojení životních potřeb. Pomoc je určena lidem, kteří si po určitou dobu nejsou schopni zajistit pomoc zcela sami vzhledem ke svému věku, zdravotnímu stavu nebo z jiných vážných důvodů vlastním přičiněním, zejména vlastní prací nebo využitím majetku. Zabezpečení základních potřeb je tak vážně ohroženo. Ve většině případů jde o osoby, u kterých příjem s příjmem společně posuzovaných osob nedosahuje částky živobytí, po odečtení přiměřených nákladů na bydlení.

Životní minimum – je minimální společensky uznaná hranice peněžních příjmů osob k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb. Částka životního minima se vyplácí měsíčně a dle „zákona o životním a existenčním minimu“ z roku 2006. Platné částky životního a existenčního minima jsou stanoveny Nařízením vlády č. 409/2011 Sb., kterým bylo rozhodnuto o zvýšení částek životního minima a existenčního minima pro jednotlivce ve výši 3 123 Kč. Výše životního minima je ale rozdílná, pokud je osoba posuzována s jinými osobami. Pro první osobu byla pak částka životního minima stanovena na 2 880 Kč. U zaopatřeného dítěte od 15 let 2 600 Kč, u nezaopatřených dětí se potom posuzuje také jejich věk. Tedy nezaopatřenému dítěti od 15 do 26 let se vyplácelo 2 250 Kč, dítěti od 6 do 15 let 1 960 Kč a u dítěte do 6 let 1 600 Kč. Zákon ale umožňuje zvýšení částek životního a existenčního minima dle § 9 „zákona o životním a existenčním minimu“ vždy k termínu od 1. ledna. V této souvislosti vláda 7. 12. 2011 nařídila zvýšení částek životního a existenčního minima s účinností ode dne 1. 1. 2012. Částka životního minima jednotlivce činí od tohoto roku měsíčně 3 410 Kč. Pro první posuzovanou osobu v pořadí se částka změnila na 3 140 Kč. U zaopatřeného dítěte od 15 let na 2 830 Kč. Nezaopatřenému dítěti od 15 do 26 let se nyní vyplácí 2 450 Kč, dítěti od 6 do 15 let 2 140 Kč a u dítěte do 6 let 1 740 Kč.¹⁵

Existenční minimum – je minimální hranicí peněžních příjmů, která se považuje za nezbytnou k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb a se kterou

¹⁴GERLOCH, A., HŘEBEJKJ., ZOUBEK, V., *Ústavní systém České republiky*, 5. vydání. Plzeň: Čeněk Aleš, 2013. s. 9. ISBN: 78-80-7380-423-7.

¹⁵ČESKO. Nařízení vlády č. 409/2011 Sb. ze dne 7. prosince 2011 o zvýšení částek životního minima a existenčního minima. Dostupné z [www:< https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-409>](https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-409)

lze přežít. Částka existenčního minima je jednotná a dle zákona č. 110/2006 Sb. činila 2 020 Kč. Nařízení vlády se ale taktéž týká navýšení existenčního minima, které od roku 2012 činí 2 200 Kč.¹⁶

Částka živobytí – částka živobytí nám určuje, zda se osoba nachází v hmotné nouzi. U dospělého člověka dosahuje výše částky živobytí minimálně částky existenčního minima a maximálně částky životního minima. Pokud se posuzují nezaopatřené děti, částku živobytí u nich vždy představuje částka životního minima. Osoby, které se snaží dostat ze své nelehké situace vlastními silami, může být částka živobytí navýšena.

Společně posuzované osoby – kdy žadatel žádá o dávku a zjišťuje se splnění podmínek pro přiznání dávky, posuzují se s ním někdy také osoby společně.

Mezi společně posuzované osoby patří rodina. Především rodiče a nezaopatřené děti. Společně se vždy posuzují i manželé či osoby žijící v registrovaném partnerství. Do okruhu společně posuzovaných osob patří i rodiče rodičů, pokud s nimi trvale žijí a společně uhrazují náklady na své potřeby.¹⁷

System pomoci v hmotné nouzi řeší situace, kdy jsou ohrožena práva občanů nebo se občan nachází v hmotné či sociální nouzi a vzhledem k okolnostem (vysoký věk, nezaopatřenost, ztráta soběstačnosti, postižení, dysfunkce rodiny apod.) není schopen zabezpečit základní životní potřeby vlastními silami. Autorka Mirka Wildmannová¹⁸ dále precizují hmotnou a sociální nouzi níže uvedeným způsobem, tj. kdy:

Hmotná nouze – občan se nachází v hmotné nouzi, jestli jeho příjem nedosahuje částek životního minima a nemůže si tento příjem zvýšit vzhledem ke svému věku, zdravotnímu stavu nebo z jiných vážných důvodů vlastním přechíněním.

Sociální nouze – občan se nachází v sociální nouzi, jestliže pro nezletilost, ztrátu soběstačnosti, pro nemoc, zdravotní postižení, dysfunkci rodiny, ohrožení práv a zájmů jedním jinou osobou nebo z jiných vážných důvodů není fakticky schopen zabezpečovat své základní životní potřeby. “

Finančně je tato oblast řešena ze státního a obecního rozpočtu i z prostředků dobrovolných organizací a dotací.

¹⁶ČESKO. Nařízení vlády č. 409/2011 Sb. ze dne 7. prosince 2011 o zvýšení částek životního minima a existenčního minima. Dostupné z [www:< https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-409>](https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-409)

¹⁷Právo a terénní sociální práce. Dostupné

z [www:<http://www.clovekvprahu.cz/pravo-socialniho-zabezpeceni-301/davky-statni-socialni-podpory-a-ktualizovano-k-112012-303/spolecne-posuzovane-osoby-560](http://www.clovekvprahu.cz/pravo-socialniho-zabezpeceni-301/davky-statni-socialni-podpory-a-ktualizovano-k-112012-303/spolecne-posuzovane-osoby-560) Dávky hmotné nouze>

¹⁸WILDMANNOVÁ, M. *Sociální politika*, s. 78

Stát řeší tuto oblast zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, který nabyl účinnosti od 1. ledna 2007 (dále jen „**zákon o pomoci v hmotné nouzi**“). Jedná se o moderní formu pomoci osobám s nedostatečnými příjmy, motivující tyto osoby k aktivní snaze zajistit si prostředky k uspokojení životních potřeb. Je jedním z opatření, kterými Česká republika bojuje proti sociálnímu vyloučení. Vychází z principu, že každá osoba, která pracuje, se musí mít lépe než ta, která nepracuje, popřípadě se práci vyhýbá. O dávkách pomoci v hmotné nouzi rozhodují a vyplácejí je příslušné krajské pobočky „ÚP ČR“.

„Dávky v systému pomoci v hmotné nouzi jsou:

- 1) *Příspěvek na živobytí;*
- 2) *Doplatek na bydlení;*
- 3) *Mimořádná okamžitá pomoc*¹⁹.

„Zákon o pomoci v hmotné nouzi“ tak napomáhá řešení některých nárazových životních situací. Stanovuje, že každá osoba má nárok na poskytnutí základních informací, které vedou nejenom k řešení její současné situace, ale i k předcházení vzniku hmotné nouze. Nedílnou součástí pomoci v hmotné nouzi je sociální práce s klienty. V oblasti pomoci v hmotné nouzi plní v rámci sociální práce některé úkoly rovněž pověřené obecní úřady, obecní úřady obcí s rozšířenou působností.

¹⁹BECK,P., GRUNEROVÁ,I., PAVELKOVÁ,M. *Zákon o pomoci v hmotné nouzi – Praktický komentář, 2.vydání*. Strašnice: Wolters Kluwer, a. s., 2018. s. 154. ISBN: 978-80-7552-108-8

4 STRUKTURA DÁVEK

Parlament ČR schválil v březnu 2006 „zákon o pomoci v hmotné nouzi“. Tento zákon vymezuje podmínky pro pomoc osobám takto postiženým a zároveň zrušil zákon č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti (dále jen „**zákon o sociální potřebnosti**“).

Hmotná nouze je situace, kdy osoba či rodina nemá dostatečné příjmy a její celkové sociální a majetkové poměry neumožňují uspokojení základních životních potřeb.

Uvedený zákon napomáhá též řešit některé nárazové situace, které nelze řešit jinak než okamžitou peněžitou pomocí.

4.1 Příspěvek na živobytí

Je základní dávka pomoci v hmotné nouzi, která řeší nedostatečný příjem osoby a společně posuzovaných osob. Okruh společně posuzovaných osob je dán zákonem o životním a existenčním minimu. Vzhledem k tomu, že v praxi dochází k různým situacím, které jsou zcela individuálního charakteru, má orgán pomoci v hmotné nouzi možnost z okruhu společně posuzovaných osob některou osobu vyloučit.

„Nárok na příspěvek na živobytí má osoba, jestli její příjem a příjem společně posuzovaných osob po odečtení přiměřených nákladů na bydlení nedosahuje částku na živobytí, přičemž si nemůže tento příjem zvýšit vzhledem ke svému věku, zdravotnímu stavu nebo z jiných vážných důvodů vlastním přičiněním a zabezpečení jejich základních životních podmínek je tak vážně ohroženo.“²⁰

Částka živobytí osoby a částka živobytí společně posuzovaných osob upravuje „zákon o pomoci v hmotné nouzi „a další právní předpisy, zejména zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o životním a existenčním minimu**“) a vyhláška č. 389/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o pomoci v hmotné nouzi.

- Částka živobytí je stanovena pro každou osobu individuálně, a to na základě hodnocení její snahy a možností. Hodnotí se především možnost zvýšení příjmu vlastní prací, řádným uplatněním nároků a pohledávek, prodejem nebo jiným

²⁰BREŠKÁ, N.; VRÁNOVÁ, L. *Dávky pomoci v hmotné nouzi a dávky sociální péče pro zdravotně postižené osoby k 1. 3. 2007*. Olomouc: ANAG, 2007, s. 60. ISBN 978-80-7263-378-4

využitím majetku. Pro stanovení živobytí rodiny se jednotlivé částky živobytí osob sčítají;

- Částka živobytí se odvíjí od částek existenčního a životního minima;
- Částka živobytí osoby se zvyšuje, pokud zdravotní stav osoby vyžaduje podle doporučení příslušného odborného lékaře zvýšené náklady na dietní stravování;
- Částka živobytí u osoby, která dluží na výživném pro nezletilé dítě částku vyšší než trojnásobek stanovené měsíční splátky, činí částku existenčního minima, případně zvýšenou z důvodu dietního stravování;
- Částka živobytí u osoby, která je vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání a v posledních 6 kalendářních měsících před podáním žádosti o dávku pomoci v hmotné nouzi jí byl skončen základní pracovněprávní vztah z důvodu porušení povinnosti vyplývající z právních předpisů vztahujících se k jí vykonávané práci zvláště hrubým způsobem nebo s ní byl skončen jiný pracovní vztah z obdobného důvodu, činí částku existenčního minima, případně zvýšenou z důvodu dietního stravování;
- Částka živobytí u osoby, které je poskytována zdravotní péče ve zdravotnickém zařízení po celý kalendářní měsíc, činí částku existenčního minima, případně zvýšenou z důvodu dietního stravování;
- Částka živobytí u osoby, která pobírá příspěvek na živobytí déle než 6 kalendářních měsíců, činí částku existenčního minima, případně zvýšenou z důvodu dietního stravování. Uvedené neplatí pro osobu, která je:
 - výdělečně činná (alespoň v rozsahu 20 hodin měsíčně a má příjem z této činnosti);
 - účastna v projektech organizovaných „ÚP ČR“;
 - s nárokem na podporu v nezaměstnanosti nebo při rekvalifikaci;
 - vykonala veřejnou službu v rozsahu alespoň 20 hodin měsíčně;
 - starší 68 let;
 - poživatelem starobního důchodu;
 - invalidní ve 2. a 3. stupni invalidity;
 - pobírá peněžité dávky nemocenského pojištění z důvodu těhotenství a mateřství;
 - rodičem celodenně, osobně a řádně pečujícím alespoň o 1 dítě a z důvodu této péče pobírá rodičovský příspěvek;

- rodičem, který z vážných důvodů nemůže umístit dítě v jeslích nebo v mateřské škole nebo obdobném zařízení;
- osobou pečující o dítě ve věku do 10 let s nárokem na příspěvek na péči v 1. stupni;
- osobou pečující osobu s nárokem na příspěvek na péči ve 2. až 4. stupni;
- poživitelem příspěvku na péči ve 2. až 4. stupni;
- nezaopatřeným dítětem;
- uznána dočasně práce neschopnou;
- práce neschopná z důvodu, který by byl u pojištěnce pojištěného podle zákona o nemocenském pojištění důvodem pro rozhodnutí ošetřujícího lékaře o vzniku dočasné pracovní neschopnosti;
- zaměstnancem, jemuž zaměstnavatel nevyplatil mzdu, plat, odměnu za práci nebo jejich náhradu v termínu jejich splatnosti;
- U osoby, která vykonala veřejnou službu v rozsahu alespoň 30 hodin měsíčně, bude částka živobytí navýšena o 605 Kč;
- Výše příspěvku na živobytí se stanovuje jako rozdíl mezi živobytím osoby či rodiny a jejich příjmem, od kterého se odečtou přiměřené náklady na bydlení. (Přiměřené náklady na bydlení jsou odůvodněné náklady na bydlení, maximálně však do výše 30 %, v Praze 35 %, příjmu osoby či rodiny).²¹

Výše příspěvku na živobytí se stanovuje jako rozdíl mezi živobytím osoby či rodiny a jejich příjmem, od kterého se odečtou přiměřené náklady na bydlení. (Přiměřené náklady na bydlení jsou náklady na bydlení, maximálně však do výše 30 %, v Praze 35 % příjmu osoby či rodiny).

Tiskopis žádosti o dávku pomoci v hmotné nouzi příspěvek na živobytí je uveden v Příloze č. 2 – Žádost o dávku pomoci v hmotné nouzi – příspěvek na živobytí.

4.2 Doplatek na bydlení

Je dávka pomoci v hmotné nouzi, která společně s vlastními příjmy občana a příspěvkem na bydlení ze systému státní sociální podpory pomáhá uhradit

²¹MPSV: *Agendy a územní působnost Úřadu*. Praha, 2012. Dostupné také z [www:<https://www.mpsv.cz/cs/5>](https://www.mpsv.cz/cs/5)

odůvodněné náklady na bydlení. Výše doplatku na bydlení je stanovena tak, aby po zaplacení odůvodněných nákladů na bydlení (tj. nájmu, služeb s bydlením spojených a nákladů za dodávky energií) zůstala osobě či rodině částka živobytí. Nárok na doplatek na bydlení má vlastník bytu, nebo jiná osoba, která užívá byt na základě smlouvy, rozhodnutí, nebo jiného právního titulu a po splnění stavebně technických standardů kvality bydlení. Okruh společně posuzovaných osob pro účely doplatku na bydlení je stejný jako pro účel příspěvku na živobytí.

Zákon o pomoci v hmotné nouzi pamatuje i na specifické situace spojené s bydlením. V případech hodných zvláštního zřetele může orgán pomoci v hmotné nouzi doplatek na bydlení. Jako případ hodný zvláštního zřetele se vždy považuje ubytování v pobytových sociálních službách (např. azylový dům, domov pro seniory, chráněné bydlení).

„Výše doplatku na bydlení za kalendářní měsíc činí rozdíl mezi částkou odůvodněných nákladů na bydlení připadajících na kalendářní měsíc, sníženou o příspěvek na bydlení náležející za předchozí kalendářní měsíc, a částkou, o kterou příjem osoby/ společně posuzovaných osob zvýšený o vyplacený příspěvek na živobytí převyšuje částku osoby/společně posuzovaných osob.“²² Pojem odůvodněné náklady na bydlení a náležitosti s ním spojené jsou uvedeny v § 34 „zákona o pomoci v hmotné nouzi“.

- Dávka je poskytována vlastníku užívajícímu byt, nebo jiné osobě, která užívá byt na základě smlouvy, rozhodnutí, nebo jiného právního titulu;
- Dávku lze také poskytnout vlastníku stavby pro individuální či rodinnou rekreaci, která splňuje zákonem dané stavebně technické standardy kvality bydlení;
- Zákon o pomoci v hmotné nouzi pamatuje i na specifické situace spojené s bydlením. V případech hodných zvláštního zřetele může orgán pomoci v hmotné nouzi doplatek na bydlení poskytnout do části bytu, po splnění hygienických podmínek a udělení souhlasu obce do ubytovacího zařízení a po splnění stavebně technických standardů kvality bydlení do jiného než obytného prostoru. Jako případ hodný zvláštního zřetele se vždy považuje

²²BECK,P., GRUNEROVÁ,I., PAVELKOVÁ,M., *Zákon o pomoci v hmotné nouzi – Praktický komentář, 2.vydání*, Strašnice: Wolters Kluwer, a. s., 2018, s. 158–200. ISBN 978-80-7552-108-8

ubytování v pobytových sociálních službách (např. azylový dům, domov pro seniory, chráněné bydlení);

- Podmínkou nároku na doplatek na bydlení je získání nároku na příspěvek na živobytí;
- Zákon umožňuje poskytnout doplatek na bydlení (s přihlédnutím k celkovým sociálním a majetkovým poměrům), i v případě, že příspěvek na živobytí nebyl přiznán z důvodu, že příjem osoby a společně posuzovaných osob přesáhl částku živobytí osoby a společně posuzovaných osob, ale nepřesáhl 1,3násobek částky živobytí osoby a společně posuzovaných osob;
- Výše doplatku na bydlení je stanovena tak, aby po zaplacení odůvodněných nákladů na bydlení (tj. nájmu, služeb s bydlením spojených a nákladů za dodávky energií) zůstala osobě či rodině částka živobytí.²³

Tiskopis žádosti o dávku pomoci v hmotné nouzi příspěvek na živobytí je uveden v Příloze č. 3 – Žádost o dávku pomoci v hmotné nouzi – příspěvek na bydlení.

4.3 Mimořádná okamžitá pomoc

Prostřednictvím mimořádné okamžité pomoci může být poskytnuta pomoc v situacích nepříznivého charakteru, kdy není osoba v hmotné nouzi, ale je jí vhodné bezprostředně poskytnout pomoc. Zákon o pomoci v hmotné nouzi stanoví několik situací, v nichž lze tuto dávku pomoci v hmotné nouzi poskytnout.

První situací je ta, kdy osoba neplní podmínky hmotné nouze pro opakované dávky, ale kvůli nedostatku finančních prostředků jí hrozí vážná újma na zdraví. Dávku lze poskytnout v částce, která doplní příjem osoby do existenčního minima (v případě nezaopatřeného dítěte do životního minima).

Druhá situace, v níž lze poskytnout mimořádnou okamžitou pomoc, je spojena s vážnou mimořádnou událostí. Mimořádná okamžitá pomoc může být poskytnuta osobě, kterou postihne vážná mimořádná událost a celkové sociální a majetkové poměry této osoby jí neumožňují překonat událost vlastními silami. Takovou událostí je např. živelní pohroma (povodeň, vichřice a vyšší stupně větrné pohromy, zemětřesení

²³MPSV: *Agendy a územní působnost Úřadu*. Praha, 2012. Dostupné také z [www](http://www.mpsv.cz/cs/5): Dostupné z [www](http://www.mpsv.cz/cs/5): <<https://www.mpsv.cz/cs/5>>

apod.), požár nebo jiná destruktivní událost, ekologická nebo průmyslová havárie. Maximální výše dávky činí 15násobek částky životního minima jednotlivce.

„Zákon o pomoci v hmotné nouzi“ stanoví několik situací, v nichž lze tuto dávku poskytnout.

Dávka mimořádná okamžitá pomoc je poskytována osobám, které se ocitnou v situacích, které je nutno bezodkladně řešit. Zákon stanoví šest takových situací:

- 1) Nejsou plněny podmínky pro poskytnutí opakovaných dávek, ale v případě neposkytnutí pomoci osobě hrozí vážná újma na zdraví. Dávku lze poskytnout v částce, která doplní příjem osoby do výše existenčního minima (v případě nezaopatřeného dítěte do životního minima);
- 2) Postižení vážnou mimořádnou událostí (živelní pohroma, větrná pohroma, ekologická havárie, požár apod.) Dávku lze poskytnout až do výše 15násobku částky životního minima jednotlivce, tj. až do výše 51 150 Kč;
- 3) Nedostatek prostředků k úhradě jednorázového výdaje spojeného např. se zaplacením poplatku za vystavení duplikátů osobních dokladů nebo v případě ztráty peněžních prostředků. Dávku lze poskytnout až do výše tohoto jednorázového výdaje;
- 4) Nedostatek prostředků k nákupu nebo opravě předmětů dlouhodobé potřeby. Dávku lze poskytnout až do výše těchto výdajů, maximálně však v průběhu kalendářního roku do výše 10násobku částky životního minima jednotlivce, tj. až do částky 34 100 Kč;
- 5) Nedostatek prostředků k uhrazení odůvodněných nákladů vznikajících v souvislosti se vzděláním nebo se zájmovou činností nezaopatřených dětí a na zajištění nezbytných činností souvisejících se sociálně-právní ochranou dětí. Dávku lze poskytnout až do výše těchto výdajů, maximálně však v průběhu kalendářního roku do výše 10násobku částky životního minima jednotlivce, tj. až do částky 34 100 Kč;
- 6) Ohrožení sociálním vyloučením. Jde např. o situace osob vracejících se z vězení, z dětského domova a z pěstounské péče po dosažení zletilosti nebo po ukončení léčby chorobných závislostí. Dávku lze poskytnout až do výše 1000 Kč. V průběhu roku může být poskytnuta opakovaně, součet však nesmí překročit

4násobek částky životního minima jednotlivce, tj. maximálně částku 13 640 Kč.²⁴

Tiskopis žádosti o dávku pomoci v hmotné nouzi příspěvek na živobytí je uveden v Příloze č. 4 – Žádost o dávku mimořádné okamžité pomoci.

²⁴BREŠKÁ, N.; VRÁNOVÁ, L. *Dávky pomoci v hmotné nouzi a dávky sociální péče pro zdravotně postižené osoby k 1. 3. 2007*. Olomouc: ANAG, 2007, s. 76–77. ISBN 978-80-7263-378-4.

5 ORGANIZACE POMOCI V HMOTNÉ NOUZI

Orgány státní správy, které na úseku pomoci v hmotné nouzi vykonávají sociální správu, jsou:

- Ministerstvo práce a sociálních věcí;
- Úřad práce České republiky (krajské pobočky a pobočka pro hlavní město Prahu);
- Pověřené obecní úřady;
- Obecní úřady obce s rozšířenou působností;
- Újezdní úřady.

5.1 MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

„MPSV ČR“ je ústředním orgánem státní správy. V rámci vertikální působnosti jsou podřízenými organizacemi „MPSV ČR“ jsou „ÚP ČR“, Česká správa sociálního zabezpečení (dále jen „SSZ“), Státní úřad inspekce práce (dále jen „SÚIP“) a Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí (dále jen „ÚMPOD“). Jako orgán pomoci v hmotné nouzi dále dle ustanovení § 60 „zákona o pomoci v hmotné nouzi“ především řídí a kontroluje, aby byly pro všechny občany v hmotné nouzi zajištěny stejné podmínky, jak se dostat z hmotné nouze. Od 27. června 2018 je ministrem práce a sociálních věcí pan Mgr. Petr Krčál.

Do kompetence ministerstva patří především sociální politika (problematika zdravotně postižených, sociální služby, sociální dávky, rodinná politika apod.), sociální pojištění (důchody, nemocenské apod.), oblast zaměstnanosti (trh práce, podpora zaměstnanosti, zahraniční zaměstnanost apod.), pracovněprávní legislativa, bezpečnost a ochrana zdraví při práci, rovné příležitosti pro ženy a muže (genderová problematika), evropská integrace a oblast čerpání finanční pomoci z fondů Evropské unie.

Žadatel v exkluzi, dle místa svého trvalého bydliště, musí navštívit kontaktní pracoviště příslušné pobočky „ÚP ČR“, kde sociální pracovníci poskytnou jemu veškeré informace o jeho právech a povinnostech, o tom, jaké skutečností se musí doložit k žádosti a nabídnou mu k vyplnění nezbytně nutné formuláře.

Tiskopisy žadatele mohou vyplnit přímo na internetu, neboť je ministerstvo zveřejňuje na svém Integrovaném portálu. Ministerstvo poskytuje jednotný aplikační program orgánům pomoci v hmotné nouzi, a to bezplatně. Ten zpracovává údaje nezbytné pro rozhodování o dávkách, které pravidelně aktualizuje. Všechny informace o dávkách, které se týkají jejich výše, výplaty, jsou obsaženy v informačním systému pomoci v hmotné nouzi, jehož správcem je ministerstvo práce a sociálních věcí. Ministerstvo určuje optimální počty zaměstnanců hmotné nouze v závislosti počtu adresátů dávek, prostřednictvím vydávání metodických pokynů. „MPSV ČR“ rozhoduje o odvolání proti rozhodnutí krajské pobočky „ÚP ČR“.

5.2 ÚŘAD PRÁCE ČESKÉ REPUBLIKY

O dávkách pomoci v hmotné nouzi rozhodují a vyplácejí příslušné krajské pobočky „ÚP ČR“.

Od 1. ledna 2012 se všechny nepojistné sociální dávky včetně podpory v nezaměstnanosti vyplácejí na jednom místě – na „ÚP ČR“, který přebírá výplatu dávek hmotné nouze, příspěvku na péči a dávek osobám se zdravotním postižením od obcí. Žadatel v exkluzi, dle místa svého trvalého bydliště, musí navštívit kontaktní pracoviště příslušné pobočky „ÚP ČR“, kde sociální pracovníci poskytnou jemu veškeré informace o jeho právech a povinnostech, o tom, jaké skutečnosti se musí doložit k žádosti a nabídnou mu k vyplnění nezbytně nutné formuláře. Ve lhůtě 30 dnů od podání žádosti proběhne řízení o poskytnutí či nikoliv dávek v hmotné nouzi, v některých případech, kde je za potřebí, provést místní šetření může tato doba protáhnout i na 60 dnů. To se však netýká dávky okamžité pomoci o té se může úředník rozhodnout okamžitě a bezodkladně.

V případě, že žadatel nesouhlasí s rozhodnutím „ÚP ČR“ o dávce, může být podáno odvolání k „MPSV ČR“ prostřednictvím úřadu práce, který napadené rozhodnutí vydal, a to ve lhůtě 15 dní od vydání rozhodnutí. V případě nesouhlasu s odvoláním do dvou měsíců od obdržení rozhodnutí o odvolání můžete podat žalobu ke krajskému soudu dle místa svého trvalého bydliště taky kdykoliv se může obrátit na veřejného ochránce práv.

„ÚP ČR“ vznikl jako základní článek služeb zaměstnanosti v roce 1990, přijetím legislativního opatření předsednictva České národní rady č. 306/1990 Sb., o zřízení

úřadů práce ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o zřízení úřadů práce**“). Okresním národním výborům do této doby spadala působnost ve věcech pracovních sil. S přijetím zákonného opatření tato působnost přešla do působnosti „ÚP ČR“. Takto byl institucionálně zabezpečen trh práce do doby, než vstoupil v účinnost zákon č. 1/1991 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, k 01. 02. 1992 (dále jen „**zákon o zaměstnanosti**“).²⁵

Dnem účinnosti tohoto zákona úřady práce zřízené podle „zákona o zaměstnanosti“, se považují za kontaktní pracoviště krajských poboček „ÚP ČR“.²⁶ V rámci přenesené působnosti, mohou v oblasti pomoci v hmotné nouzi plnit některé úkoly také pověřené obecní úřady a obecní úřady obcí s rozšířenou působností.

„ÚP ČR“ v rámci veřejné správy je podřízen zřizovatelskému organu a to „MPSV ČR“. Veřejná správa bývá charakterizována jako správa veřejných záležitostí vykonávána ve veřejném zájmu. Tím je dána její nenahraditelná úloha jako specifikace společenské činnosti řídicího a organizačního charakteru zaměřené na veřejné záležitosti a determinované veřejným zájmem. V rámci této kapitoly bude popsáno obecné vymezení veřejné správy. Dále pak bude popsána hmotně právní úprava „ÚP ČR“ a systém NSD.

Historicky prvním úřadem práce, který zahájil svou činnost dne 10. 08. 1990, byl Úřad práce v Kladně. Ke konci roku 1990 bylo celkem zřízeno 76 úřadů práce ve všech okresech České republiky a hlavním městě Praze. V roce 1996 zahájil svou činnost „ÚP ČR“ v okrese Jeseník a tím se počet úřadů práce stanovil na 77.²⁷

V souvislosti s ustanovením krajských orgánů územní samosprávy v roce 2003 bylo „MPSV ČR“ pověřeno 14 úřadů práce výkonem činnosti krajských koordinátorů pro realizaci státní politiky zaměstnanosti v územním obvodu kraje. V roce 2004 úřady práce převzaly z důvodu sjednocení a zvýšení efektivity systému od obcí s rozšířenou působností systém Státní sociální podpory (dále jen „SSP“) s výjimkou Prahy, která systém „SSP“ vykonávala do roku 2009. V tomto okamžiku

²⁵ÚŘAD PRÁCE ČESKÉ REPUBLIKY: *Historie Úřadu práce ČR* [online]. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2017 [cit. 2017-10-03]. Dostupné z [www: <https://portal.mpsv.cz/upcr/oup/historie>](https://portal.mpsv.cz/upcr/oup/historie)

²⁶MPSV: *Agendy a územní působnost Úřadu*. Praha, 2012. Dostupné také z [www: <https://portal.mpsv.cz/upcr/kp>](https://portal.mpsv.cz/upcr/kp)

²⁷ÚŘAD PRÁCE ČESKÉ REPUBLIKY: *Historie Úřadu práce ČR* [online]. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2017 [cit. 2017-10-03]. Dostupné z [www: <https://portal.mpsv.cz/upcr/oup/historie>](https://portal.mpsv.cz/upcr/oup/historie)

Úřady práce ve své kompetenci spravovaly realizaci státní politiky zaměstnanosti a „SSP“.²⁸

V roce 2011 byl přijat zákon č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o ÚP ČR**“). Tímto zákonem se zřídil „ÚP ČR“, bylo stanoveno organizační členění a úkoly. Podle ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) a b) „zákona o ÚP ČR“ na teritoriálním území ČR působí generální ředitelství a krajské pobočky a pobočka pro hlavní město Prahu; součástí krajských poboček jsou kontaktní pracoviště. Podle ustanovení § 4 odst. 1 „zákona o ÚP ČR“ účinného do 31. 12. 2011 Úřad práce plnil úkoly v oblastech zaměstnanosti, ochrany zaměstnanců při platbách neschopnosti zaměstnavatele a státní sociální podpory. S přijetím zákona č. 366/2011 Sb. kterým se mění „zákon o pomoci v hmotné nouzi“, zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, ve znění pozdějších předpisů se ustanovení § 4 odst. 1 „zákona o ÚP ČR“ platné od 01. 01. 2012 změnilo tím, že do úkolů plněných úřadem práce byly od 01. 01. 2012 přidány dávky pro osoby se zdravotním postižením, příspěvek na péči, dávky pomoci v hmotné nouzi, inspekce poskytování sociálně-právní ochrany a dávky péčovské péče.²⁹

5.3 ORGANIZAČNÍ STRUKTURA ÚŘADU PRÁCE

Jak již bylo popsáno výše s přijetím „zákona o Úřadu práce ČR“ vzniklo i nové organizační uspořádání „ÚP ČR“. V rámci nového organizačního uspořádání vzniklo Generální ředitelství „ÚP ČR“. V čele generálního ředitelství je v současné době generální ředitelka PhDr. Kateřina Sadílková, MBA. Dále Generální ředitelství „ÚP ČR“ je rozděleno do 11 odborů. Jedná se o odbory: bezpečnostní, právní a analytický, kancelář generálního ředitele, projektová kancelář, interní auditor, informatiky, kontroly a veřejných zakázek, personální a vzdělávání, ekonomický, správy majetku, provozu a investic, sociálních věcí, zaměstnanosti. Jednotlivé odbory jsou dále rozděleny

²⁸MPSV: *Agendy a územní působnost Úřadu*. Praha, 2012. Dostupné také z [www](http://www.mpsv.cz/files/clanky/11592/pusobnost_UP.pdf):<http://www.mpsv.cz/files/clanky/11592/pusobnost_UP.pdf>

²⁹ČESKO. Zákon ze dne 09. února 2011 č. 73/2011 Sb.: o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů. [online]. 2011 [cit. 2017-10-03]. Dostupné z [www](https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=73965&nr=73~2F2011&rpp=15#local-content):<<https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=73965&nr=73~2F2011&rpp=15#local-content>>

do jednotlivých oddělení, kterých je v současné době celkem 23. Generální ředitelství plní úkoly jemu svěřené, jako je například³⁰:

- řídí a kontroluje činnost krajských poboček „ÚP ČR“;
- metodicky usměrňuje a koordinuje výkon krajských poboček s příslušnými útvary v jednotlivých oblastech činnosti „ÚP ČR“;
- zabezpečuje koordinaci, metodické řízení a financování a nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti;
- plní úkoly v oblasti bezpečnosti, krizového řízení a řízení rizik;
- zajišťuje interní audit;
- zajišťuje úkony v oblasti personalistiky a vzdělávání zaměstnanců.

S přijetím „zákona o ÚP ČR“ mimo generální ředitelství také znovu vznikly krajské pobočky „ÚP ČR“, které kopírují přesné území 13 krajů a hlavního města Prahy. Celkem je tedy 14 krajských poboček. V čele každé krajské pobočky „ÚP ČR“ stojí krajský/krajská ředitel/ředitelka. Každá krajská pobočka „ÚP ČR“ je dále rozdělena na jednotlivá kontaktní detašovaná a dislokovaná pracoviště.

Krajské pobočky „ÚP ČR“ jsou organizačními útvary „ÚP ČR“ a plní v rámci kraje zejména tyto úkoly³¹:

- vytvářejí ve spolupráci s kontaktními pracovišti podmínky pro provádění státní politiky zaměstnanosti a činnosti v rámci „zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele“, „zákona o státní sociální podpoře“, „zákona o pomoci v hmotné nouzi“, „zákona o sociálních službách“ a „zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením“;
- spolupracují při zabezpečování zaměstnanosti, mobility pracovních sil, rozvoje lidských zdrojů a sociální ochrany s územními samosprávnými celky a jejich orgány, sociálními partnery a organizacemi zaměstnavatelů;
- zajišťují výplatu nepojistných sociálních dávek, podpor v nezaměstnanosti a příspěvků aktivní politiky zaměstnanosti;
- zabezpečují výkon agend zahraniční zaměstnanosti, zaměstnávání občanů ČR v zahraničí, zaměstnávání a evidenci občanů EU a cizinců v ČR;

³⁰ÚŘAD PRÁCE ČESKÉ REPUBLIKY: *o Úřadu práce ČR* [online]. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2017 [cit. 2017-10-21]. Dostupné z [www:<https://portal.mpsv.cz/upcr/oup>](https://portal.mpsv.cz/upcr/oup)

³¹ÚŘAD PRÁCE ČESKÉ REPUBLIKY: *o Úřadu práce ČR* [online]. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2017 [cit. 2017-10-21]. Dostupné z [www: <https://portal.mpsv.cz/upcr/oup>](https://portal.mpsv.cz/upcr/oup):

- zajišťují výkon agendy podpory v nezaměstnanosti a při rekvalifikaci, nepojistných sociálních dávek, povolování výkonu činnosti dítěte;
- zajišťují agendu inspekce sociálních služeb;
- zajišťují agendu dávek pěstounské péče dle „zákona o sociálně-právní ochraně dětí“, aj.

Kontaktní pracoviště plní v oblasti zprostředkování zaměstnání, evidence uchazečů a zájemců o zaměstnání zejména tyto úkoly³²:

- sleduje databázi a podává informace o volných pracovních místech a aktualizuje je, a zároveň aktivně vyhledává informace o volných pracovních místech;
- vede evidenci uchazečů o zaměstnání a zájemců o zaměstnání;
- rozhoduje o nezařazení do evidence uchazečů o zaměstnání a o vyřazení z této evidence;
- vydává a ověřuje správné rozhodnutí v oblasti zprostředkování zaměstnání;
- vyhledává uchazečům o zaměstnání, včetně zdravotně postižených vhodné pracovní uplatnění; v této souvislosti spolupracuje s oddělením zaměstnanosti krajské pobočky;
- projednává s uchazeči, včetně zdravotně postižených, možnosti pracovního uplatnění na společensky účelných pracovních místech, při veřejně prospěšných pracích a jedná s nimi o možnostech rekvalifikace a provádí v těchto oblastech průzkum zájmu uchazečů;
- ve spolupráci s krajskou pobočkou se podílí na sociálně právním a profesním poradenství v oblasti zaměstnanosti;
- podílí se na realizaci opatření a nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti, provádí výběr uchazečů v rámci realizace jednotlivých nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti;
- vypracovává a sjednává individuální akční plány.

Kontaktní pracoviště „ÚP ČR“ plní v oblasti podpory v nezaměstnanosti zejména tyto úkoly³³:

³²ÚŘAD PRÁCE ČESKÉ REPUBLIKY: *o Úřadu práce ČR* [online]. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2017 [cit. 2017-10-21]. Dostupné z [www: <https://portal.mpsv.cz/upcr/oup>](https://portal.mpsv.cz/upcr/oup)

³³ÚŘAD PRÁCE ČESKÉ REPUBLIKY: *o Úřadu práce ČR* [online]. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2017 [cit. 2017-10-21]. Dostupné z [www: <https://portal.mpsv.cz/upcr/oup>](https://portal.mpsv.cz/upcr/oup)

- rozhoduje ve správním řízení zejména o přiznání podpory v nezaměstnanosti, při rekvalifikaci, o její výši;
- rozhoduje ve správním řízení o přiznání kompenzace odstupného dle ustanovení §44 b „zákona o zaměstnanosti“;
- zpracovává řádné a mimořádné výplaty podpor v nezaměstnanosti a podpory při rekvalifikaci;
- vydává uchazečům o zaměstnání, včetně zdravotně postižených a určeným orgánům potvrzení, vymezená platnou právní úpravou, o vedení v evidenci a příp. poskytování podpory v nezaměstnanosti.

Kontaktní pracoviště plní v oblasti nepojistných sociálních dávek úkoly správního orgánu prvního stupně dle „zákona o státní sociální podpoře“, „zákona o pomoci v hmotné nouzi“, „zákona o sociálních službách“, „zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením“ a „zákona o sociálně-právní ochraně dětí“ zejména tyto úkoly³⁴:

- rozhoduje ve správním řízení o přiznání příslušné dávky;
- vede evidenci žádostí o dávky v informačním systému, zpracovává údaje potřebné pro rozhodování o dávce do informačního systému;
- rozhoduje o případných námitkách účastníka řízení, předává nadřízenému orgánu odvolání, pokud ve své kompetenci neprovedl autoremeduru;
- zpracovává řádné i mimořádné výplaty dávek;
- vyřizuje agendu posouzení zdravotního stavu pro účely nepojistných sociálních dávek;
- zajišťuje agendu dávek pěstounské péče.

Systém nepojistných sociálních dávek byl založen na zákonech přijatých před rokem 1989. Především se jednalo o zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o sociálním zabezpečení**“), a zákona č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů České republiky v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o působnosti orgánů ČR v sociálním zabezpečení**“), V uvedených předpisech byl upraven systém dávek a služeb pro rodiny s dětmi, osoby se zdravotním postižením, staré občany, občany vyžadující mimořádnou

³⁴ÚŘAD PRÁCE ČESKÉ REPUBLIKY: *o Úřadu práce ČR* [online]. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2017 [cit. 2017-10-21]. Dostupné z www: <<https://portal.mpsv.cz/upcr/oup>>

pomoc a občany společensky nepřizpůsobené. Výše uvedené předpisy až do roku 1992 upravovaly také systém pojistných dávek. Jednou z těchto dávek, která byla zajišťována Správou sociálního zabezpečení až do roku 2006, bylo zvýšení důchodu pro bezmocnost. Tato dávka byla nahrazena v roce 2007 příspěvkem na péči ustanoveným zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o sociálních službách**“). Prováděcí předpis k „zákonu o sociálním zabezpečení“ vyhláška „MPSV ČR“ č. 182/1991 ze dne 26. dubna 1991, kterou se provádí „zákon o sociálním zabezpečení“ a „zákon České národní rady o působnosti orgánů ČR v sociálním zabezpečení“, ve znění pozdějších předpisů, upravovalo poskytování dávek sociální péče pro osoby se zdravotním postižením. V roce 2011 byl přijat zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením**“) s účinností od 01. 01. 2012 a vyhláška „MPSV ČR“ č. 388/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**vyhláška o provedení některých ustanovení zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením**“), jimiž byla vyhláška „MPSV ČR“ č. 182/1991 zrušena a nahrazena. V roce 1992 vstoupil v účinnost zákon č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti, ve znění pozdějších předpisů, což byl předchůdce „zákonu o pomoci v hmotné nouzi“, ve znění pozdějších předpisů, jenž vstoupil v účinnost dne 01. 01. 2007. V roce 1996 vstoupil v účinnost zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o státní sociální podpoře**“). Dávky SSP byly na „ÚP ČR“ převedeny s reformou veřejné správy v roce 2004.³⁵

V rámci NSD jsou klientům „ÚP ČR“ nabízeny služby, které jsou stanoveny zákony č.:

- 1) 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře;³⁶
- 2) 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí;³⁷

³⁵MPSV: *Agendy a územní působnost Úřadu*. Praha, 2012. Dostupné také z [www](http://www.mpsv.cz/files/clanky/11592/pusobnost_UP.pdf):
<http://www.mpsv.cz/files/clanky/11592/pusobnost_UP.pdf>

³⁶ČESKO. Zákon č. 117/1995 Sb. o státní sociální podpoře. In Sbirka zákonů, Česká republika. 1995, částka 31, s. 1634.

³⁷ČESKO. Zákon č. 359/1999 Sb. o sociálně-právní ochraně dětí. In Sbirka zákonů, Česká republika. 1999, částka 111, s. 7662.

- 3) 108/2006 Sb., o sociálních službách;³⁸
- 4) 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů;³⁹
- 5) 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi.⁴⁰

³⁸ČESKO. Zákon č. 108/2006 Sb. o sociálních službách. In Sbirka zákonů, Česká republika. 2006, částka 37, s. 1257.

³⁹ČESKO. Zákon č. 329/2011 Sb. o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů. In Sbirka zákonů, Česká republika. 2011, částka 115, s. 3970.

⁴⁰ČESKO. Zákon č. 111/2006 Sb. o pomoci v hmotné nouzi. In Sbirka zákonů, Česká republika. 2006, částka 37, s. 1305.

6 EMPIRICKÁ ČÁST – VYZKUMNÉ ŠETŘENÍ

V empirické části bakalářské práce metodou kvalitativního výzkumného šetření bude zhodnoceno dotazníkové šetření, které si kladlo za cíl porovnat teoretické poznatky z předchozí části práce s praktickými poznatky dotazovaných respondentů a dospět tak k odpovědi, zda existuje shoda mezi cílem a snahou „MPSV ČR“ a subjektivními názory a činy uživatelů. Odpovědi jsou zpracované do grafů.

6.1 Postup práce a použité metody

Výzkumný vzorek pro kvalitativní výzkumné šetření byl sestaven ze sedmdesáti náhodně vybraných uživatelů dávek v hmotné nouzi, z celkového počtu tři sta dvaceti těchto žadatelů o tyto dávky. Na oddělení dávek v hmotné nouzi byly dotazníky rozdané uživatelům dávek. Zjištěné údaje jsou zpracované a znázorněné v koláčových grafech.

Matematicko-statistická metoda pomůže sumarizovat a rozřídít data získaná terénním šetřením sledovaného jevu, srovnat je (určit shodné a rozlišné prvky zjištění) a převést je do grafů. Získané výsledky se vztahují k příslušným hypotézám.

Dotazník byl vytvořen za účelem naplnění nebo vyvrácení cílů a hypotéz. Dotazník je jednou z nejvyužívanějších technik sběru dat, při které jsou potřebné informace od zkoumaných osob získávány písemně, prostřednictvím otázek. Výhodou této metody je, že údaje, které z dotazníku získáme je možno snadno třídít. Existují však i nevýhody. Jednou z nich je fakt, že respondent by si po zralém uvážení nemusel vybrat žádnou z nabízených možností a dalším negativem může být skutečnost, že dotazovaný zcela záměrně přizpůsobí své odpovědi, čili respondent nemusí vždy odpovídat podle pravdy (někdy ve snaze „jevit se lepším“).

Do dotazníku lze použít otázky uzavřené, kdy respondent vybírá vždy jednu z nabízených možností a nemusí svůj výběr dále komentovat, dále otázky polouzavřené a otevřené. U otázek otevřených odpovídá respondent sám bez možnosti výběru.

Dále jsou využívány otázky identifikační, které se zaměřují na pohlaví, vzdělání, zaměstnání, věk respondentů atd. V dotazníku připraveném pro sběr materiálu k předloženému cíli šetření byly použity otázky identifikační a uzavřené.

S ohledem na zvolené téma absolventské práce jsem se rozhodla pro dotazníkové šetření. To bylo provedeno na „ÚP ČR“ – kontaktní pracoviště Příbram na oddělení dávek pro pomoc v hmotné nouzi.

Na oddělení dávek v hmotné nouzi bylo rozdáno sociálními pracovníci uživateli dávek 70 dotazníků a stejný počet byl vrácen ke zpracování.

Vzhledem k tomu, že pracovnice oddělení dávek v hmotné nouzi byly velice vstřícné a pomohly mi s dotazníkovým šetřením, domnívám se, že výsledky mého výzkumu by pro jejich práci mohly být zpětnou vazbou.

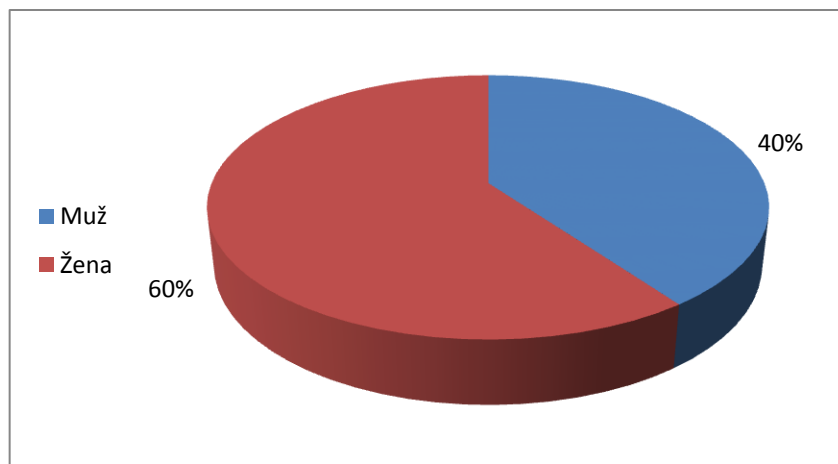
6.2 Stanovení hypotéz

V rámci dotazníkového šetření byli stanovené tři hypotézy.

- **Hypotéza 1:** U většiny osob, které pobírají dávky v hmotné nouzi, existuje snaha o nalézání jiných prostředků k uspokojování životních potřeb čili aktivně si hledat jiný zdroj příjmů;
- **Hypotéza 2:** Většina uživatelů sociálních dávek se necítí sociálně vyloučena;
- **Hypotéza 3:** Většina uživatelů souhlasí s principem, že každý, kdo pracuje, se musí mít lépe než ten, kdo nepracuje.

7 VÝSLEDKY

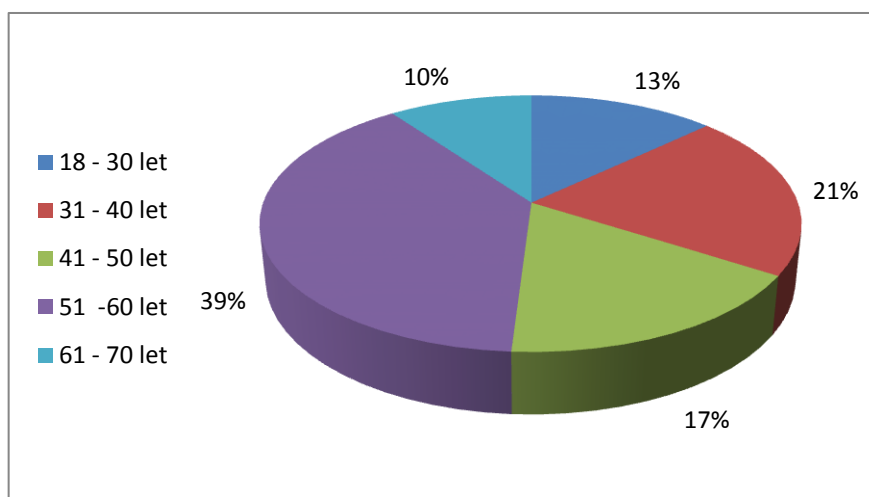
Graf 1: Jaké je Vaše pohlaví?

Zdroj: vlastní výzkum

Graf č. 1 zobrazuje účast respondentů podle pohlaví. Z celkového počtu 70 dotazovaných respondentů dotazníkové šetření vyplnilo celkem 28 mužů, tj. 40 % a 42 žen, tj. 60 %. Tato skutečnost je zřejmě zapříčiněna tím, že ženy mají obecně větší snahu se zapojit do průzkumu veřejného mínění než muži.

Graf 2: Uveďte svůj věk

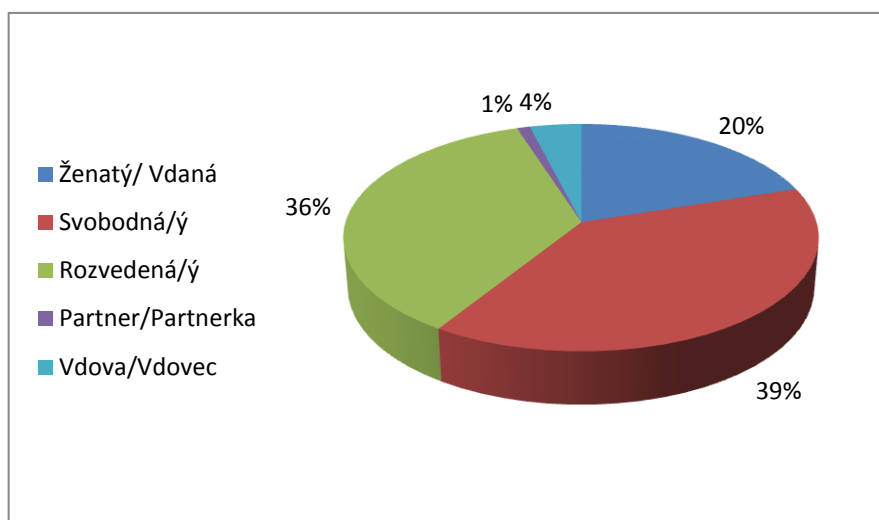
Zdroj: vlastní výzkum

Věkové rozpětí dotazovaných respondentů nejvíce zastupovali respondenti, kterým bylo od 51 do 60 let a respondenti, kterým bylo od 31–40 let. Z toho vyplývá,

že lidi v předdůchodovém věku hůře shání zaměstnaní a tím jsou odkázány na dávky v hmotné nouzi.

Mezi respondenty pobírajících dávky v hmotné nouzi bylo 13 % (9 osob) ve věku mezi 18 až 30 lety. Ve věku mezi 31 až 40 lety 15 osob čili 21 %, věkové rozpětí 41 až 50 let zastupovalo 12 osob čili 17 %i největší skupina byla osoby mezi 51 rokem a 60 ti lety, a to až 39 % (27 osob). Nemalou skupinu též tvořili dotazovaní ve věku mezi 61 let a 70 ti let věku a to 10 %tj. 7 osob.

Graf 3: Jaký je Váš současný rodinný stav?

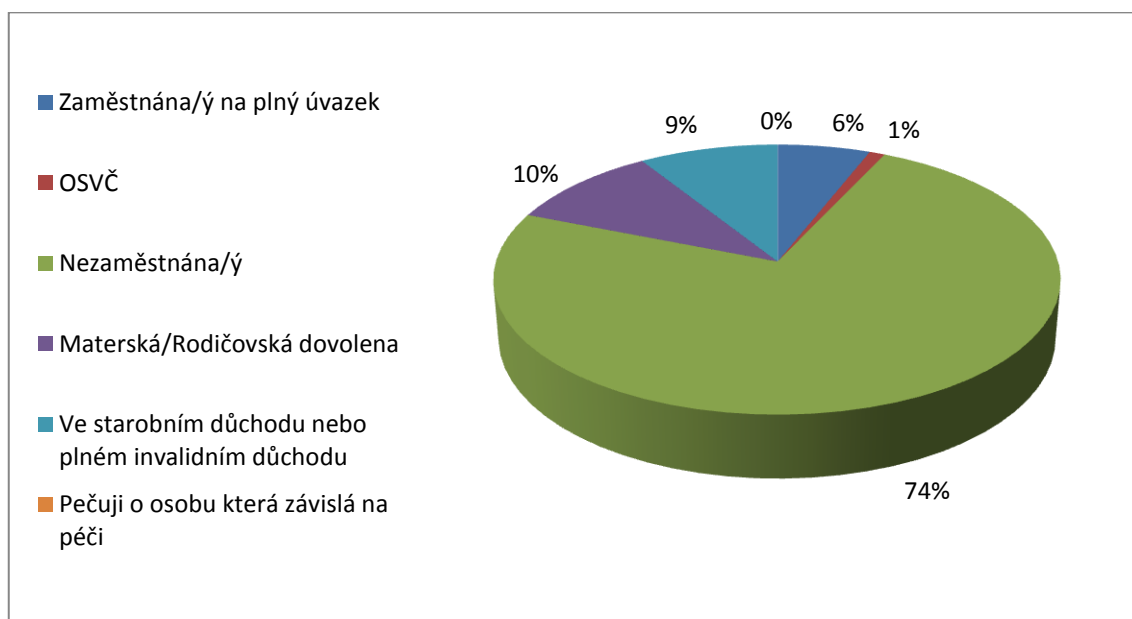
Zdroj: vlastní výzkum

Z grafu č. 3 je patrné, že většina uživatelů dávek v hmotné nouzi jsou respondenti svobodní 39 % anebo jsou respondenti rozvedení 36 %.

Na tuto otázku odpověděli takto:

- Ženatý/ Vdaná 20 % (14 osob);
- Svobodná/ý 39 % (27 osob);
- Rozvedená/ý 36 % (25 osob);
- Partner/Partnerka 1 % (1 osoba);
- Vdova/Vdovec 4 % (3 osoby).

Graf 4: Zařad'te se do jedné z těchto kategorií

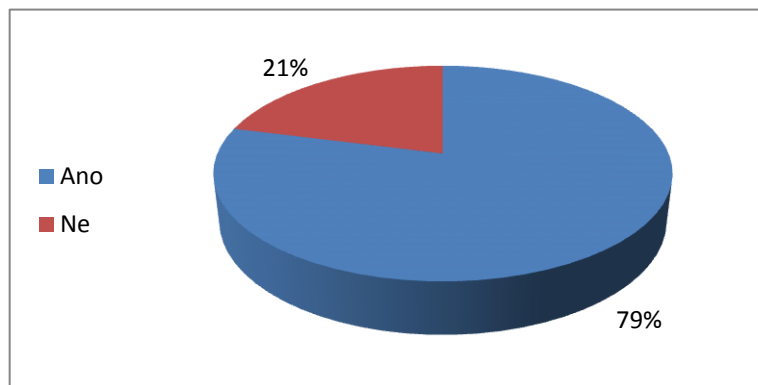
Zdroj: vlastní výzkum

Na grafu č. 4 vidíme, že převážná většina a to 74 % (52 osob) pobírajících dávky v hmotné nouzi jsou nezaměstnaní. Též tu máme osoby zaměstnané na plný úvazek, a to v počtu 4 osob ze 70 dotazovaných procentuálně to vyšlo na 6 %.

10 % (7 osob) jsou osoby na mateřské a rodičovské dovolené a 9 % (6 osob) jsou v důchodu. Též máme 1 % (1 osobu) OSVČ a 0 % osob pečujících o osobu která závislá na péči.

Následující otázky č.: 5–9 vyplňovali uživatelé v případě, že se zařadili do kategorií – zaměstnanec v pracovním poměru, OSVČ, evidence na „ÚP ČR“, čerpaní mateřské dovolené – celkem 56 respondentů. Tyto otázky se týkaly možnosti dalšího vzdělávání a příjmů z výdělečné činnosti. Z celkového množství dotazovaných 14 uživatelů dávek v hmotné nouzi neodpovídaly na následujících 5 dotazů, a proto pro otázky 5 až 9 je stěžejním vzorkem 56 uživatelů.

Graf 5: Snažíte se v době pobírání dávek v hmotné nouzi aktivně si hledat jiné zdroje příjmů?

Zdroj: vlastní výzkum

V případě kladné odpovědi na tuto otázku, měli respondenti uvést, jaké zdroje příjmu to jsou. 79 % dotazovaných a to 44 osob uvedlo, že si aktivně hledají jiné zdroje příjmu a 21 % respondentů čili 26 osob nic nehledají a jsou odkázaní na dávky v hmotné nouzi. Při pohledu na obě pohlaví vyšlo, že většina mužů i žen má snahu zlepšit své ekonomické postavení.

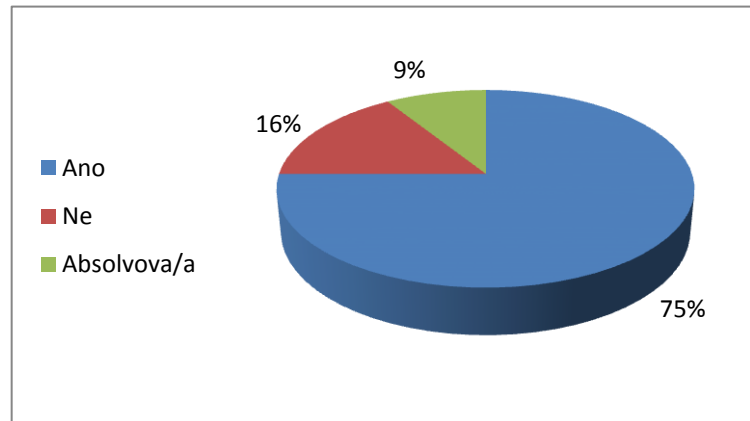
Muži

- hlavní pracovní poměr;
- brigády;
- zaměstnání s ubytováním;
- zaměstnání u soukromníka s ubytováním;
- práce ve stavebnictví.

Ženy

- hlavní pracovní poměr;
- brigády;
- dohoda o pracovní činnosti;
- zaměstnání mimo obor;
- kvalifikační kurs a následné zaměstnání.

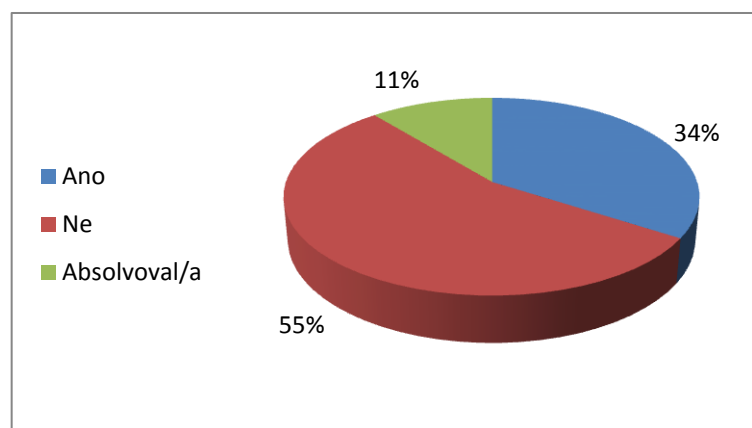
Graf 6: Pokud byste měl/a možnost absolvovat zdarma rekvalifikační kurs, který by Vám pomohl získat nové zaměstnání souhlasil/a byste?

Zdroj: vlastní výzkum

V rámci dotazníkového šetření bylo zjištěno, že z celkového počtu 56 respondentů 75 % (42 osob) odpovědělo kladně, tj. chtělo by absolvovat rekvalifikační kurs, 9 % (5 osob) kurs absolvovalo a pouze 16 % (9 osob) nemá o rekvalifikaci zájem. Z výzkumu vyplývá velký zájem o rekvalifikační kurs u obou pohlaví.

Graf 7: Pokud byste měl/a možnost absolvovat za symbolický poplatek počítačový nebo jazykový kurs, souhlasil/a byste?

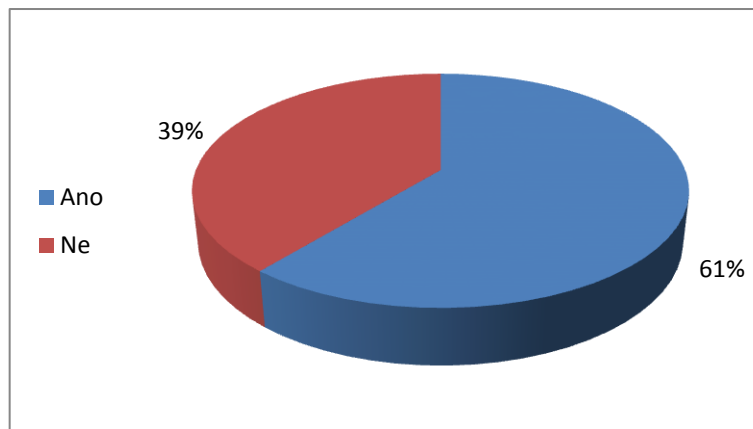

Zdroj: vlastní výzkum

Z celkového počtu 56 respondentů odpovědělo 19 osob – 34 % kladně, tj. chtělo by kurs absolvovat. 31 osob – 55 % nemá zájem a 11 %, tj. celkem 6 osob kurs

absolvovali. Z uvedeného je patrné, že větší část dotazovaných o počítačový či jazykový kurs zájem nemá.

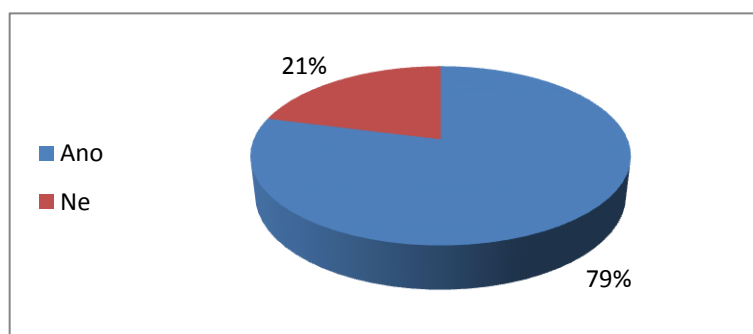
Graf 8: Byl/a byste ochoten/ ochotna pracovat za minimální mzdu 11. 000, - Kč hrubého?

Zdroj: vlastní výzkum

Z celkového množství 56 respondentů odpovědělo 61 % (34 osob) kladně – tj. by bylo ochotno pracovat za minimální mzdu, 39 % (22 osob) respondentů odpovědělo záporně. Výsledky tedy dokazují, že většina uživatelů by byla ochotna pracovat za minimální mzdu. U mužů a žen převládaly kladné odpovědi.

Graf 9: Šel/šla byste dělat jakoukoliv práci nabídnutou „ÚP ČR“, pokud by nebyl problém s dojížděním, pracovní dobou a práci byste mohl/a vykonávat i ze zdravotního hlediska?

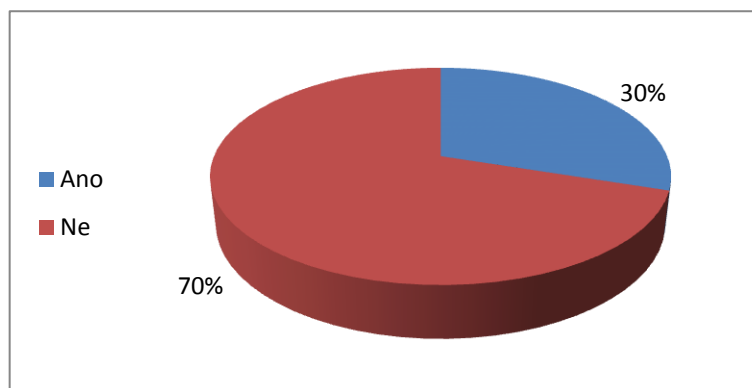
Zdroj: vlastní výzkum

Z celkového počtu 56 respondentů odpovědělo 79 % (44 osob) kladně, tj. šlo by vykonávat jakoukoliv práci nabídnutou Úřadem práce a 21 % (12 osob) respondentů

by jakoukoliv práci nabídnutou Úřadem práce s ohledem na podmínky uvedené v dotazu vykonávat nešlo.

Na otázky 10–16 odpovídali opět všichni respondenti v celkovém počtu 70 osob.

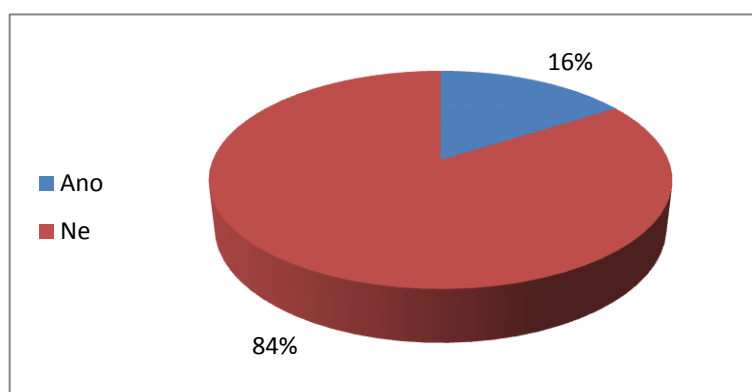
Graf 10: Pokládáte výši dávek v hmotné nouzi, kterou dostáváte za dostačující?

Zdroj: vlastní výzkum

Z výzkumu je patrné, že dotazovaní nejsou spokojeni s výší dávek v hmotné nouzi a považují ji za neuspokojivou a nedostačující. Ze 70 respondentů – 49 osob tj. 70 % odpověděli záporně 30 % osob, a to v počtu 21 respondentů jsou spokojeni s výší dávek v hmotné nouzi.

Graf 11: Máte pocit, že od doby, kdy pobíráte dávky v hmotné nouzi, máte méně přátel?

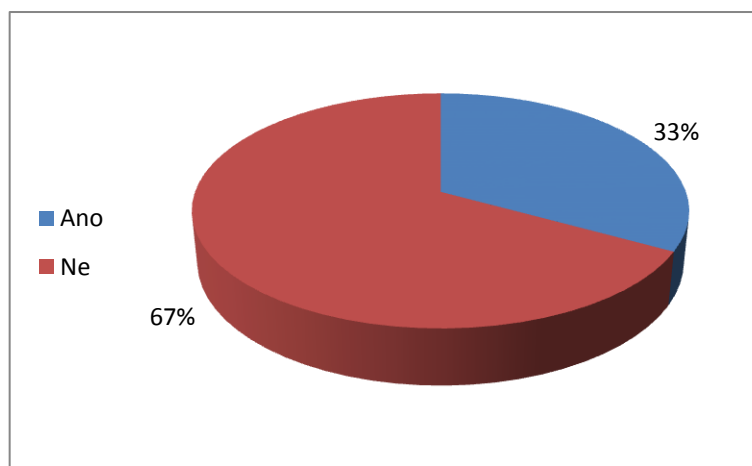

Zdroj: vlastní výzkum

Z celkového počtu 70 respondentů odpovědělo 16 % (11 osob) kladně a 84 % (59 osob) záporně. U mužů a žen převládaly záporné odpovědi. Z výzkumu

vyplývá, že převážná většina dotazovaných se domnívá, že pobírání dávek v hmotné nouzi nemělo vliv na počet jejich přátel.

Graf 12: Existují nějaké Vaše zájmy a aktivity, které musíte z finančních důvodů od doby pobírání dávek omezovat?

Zdroj: vlastní výzkum

Z celkového počtu 70 respondentů odpovědělo 33% (23 osob) kladně – tj. domnívají se, že musí z finančních důvodů, od doby pobírání dávek v hmotné nouzi, své zájmy a aktivity omezovat a 67% (47 osob) tento dojem nemá.

V případě kladné odpovědi měli respondenti možnost uvést, v jakých aktivitách se musí omezovat. Uvedli toto:

Muži

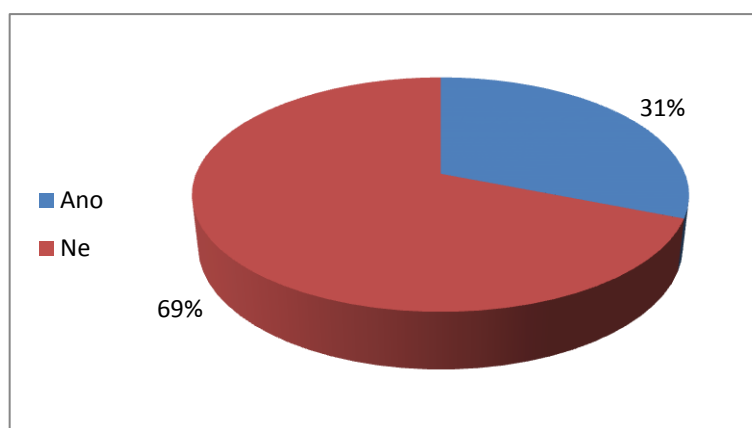
- kultura;
- cestování;
- sledování televize;
- telefonování;
- rybaření.

Ženy

- aktivity s dětmi;
- výlety s dětmi;

- kroužky pro děti;
- kultura;
- cestování;
- knihy;
- strava;
- zahradničení;
- návštěva přátel;
- plovárna.

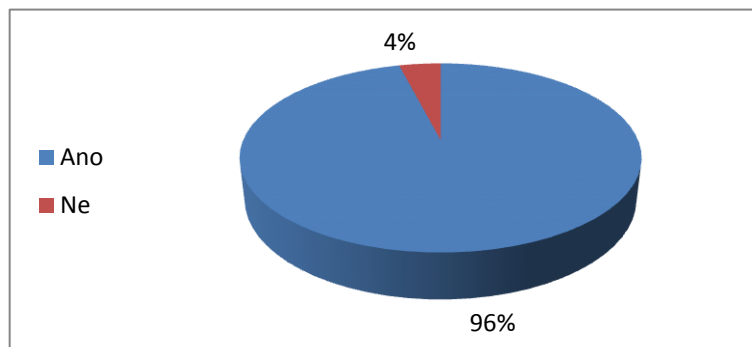
Graf 13: Cítíte se v současné době méněcenní než členové Vaší rodiny a přátelé?

Zdroj: vlastní výzkum

Z celkového počtu 70 respondentů odpovědělo na výše uvedenou otázku 31 % (22 osob) dotazovaných kladně – cítí se méněcenní oproti členům jejich rodiny či přátelům. 69 % (48 osob) dotazovaných odpovědělo na tuto otázku záporně. Přitom záporných odpovědi bylo víc u žen 30 osob.

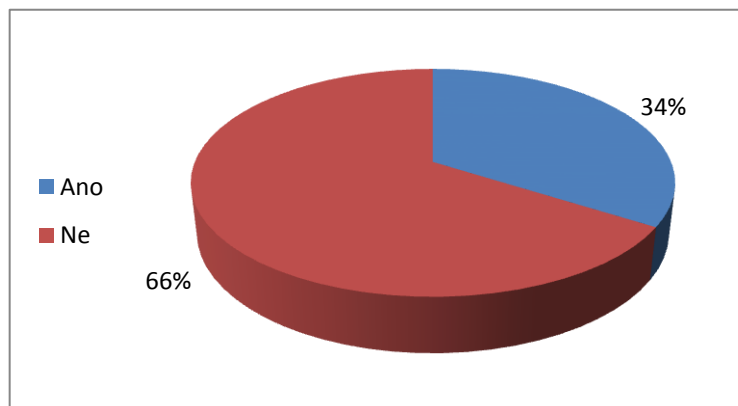
Graf 14: Souhlasíte s tím, že ten, kdo pracuje se má lépe, než ten, kdo je závislý na dávkách v hmotné nouzi?

Zdroj: vlastní výzkum

Z celkového počtu 70 respondentů odpovědělo 96 % (67 osob) kladně – tj. souhlasí s tím, že ten, kdo pracuje se má lépe než ten, kdo nepracuje a pouze 4 % (3 osoby) dotazovaných, jednalo se pouze o ženy, nesouhlasily. U této otázky byla téměř 100 % pozitivní odpověď.

Graf 15: Požádal/a jste před podáním žádosti o dávky v hmotné nouzi o finanční výpomoc někoho z uží rodiny (např.: matka, otec, sourozenci)?

Zdroj: vlastní výzkum

Z celkového počtu 70 respondentů odpovědělo 34 % (24 osob) kladně – tj. před podáním žádosti o dávku v hmotné nouzi požádali o finanční výpomoc někoho z uží rodiny a 66 % (46 osob) odpovědělo záporně – tj. výše uvedenou možnost nevyužili. Většina respondentů tedy neměla potřebu řešit svoji finanční situaci s uží rodinou. U žen byla situace téměř vyrovnaná – tj. 20 osob požádalo o výpomoc a 22 nepožádalo. U mužů byla situace rozdílnější – o pomoc požádali pouze 4 respondenti z 24.

V případě kladné odpovědi měli respondenti možnost uvést někoho z užší rodiny, koho požádali o finanční výpomoc.

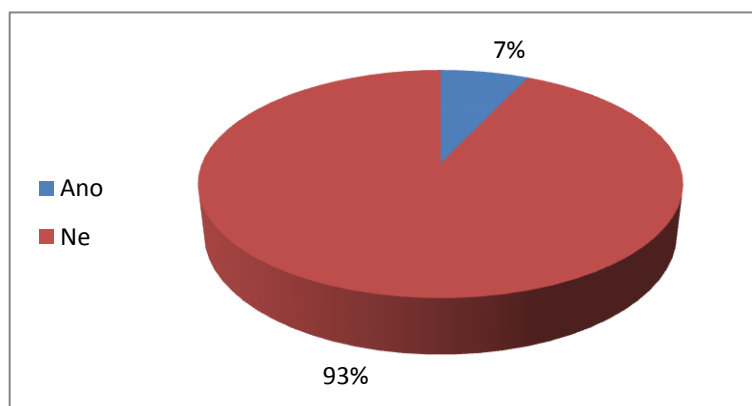
V případě mužů této možnosti využili 4 respondenti a odpověděli:

- 1) Matka – 3krát;
- 2) Rodiče – 1krát.

V případě žen této možnosti využilo 20 dotazovaných a odpověděly:

- 1) Matka – 8krát;
- 2) Sourozenci – 4krát;
- 3) Otec – 3krát;
- 4) Rodiče – 3krát;
- 5) Babička – 1krát;
- 6) Děti – 1krát.

Graf 16: Požádal/a jste před podáním žádosti o dávky v hmotné nouzi o finanční výpomoc někoho z širší rodiny nebo někoho dalšího (např.: banku, úvěrové společnosti apod.)?

Zdroj: vlastní výzkum

Z celkového počtu 70 respondentů odpovědělo 7 % (5 osob) kladně s toho 4 % (3osoby) – požádali o finanční výpomoc někoho z širší rodiny a 3 % (2 osoby) požádali ještě někoho dalšího (např.: banku, úvěrové společnosti apod.). 93 % (65 osob) respondentů odpovědělo, že nevyužilo možnost finanční výpomoci od někoho z širší rodiny nebo někoho dalšího. Ženy odpověděly 34krát záporně a pouze 8krát kladně.

Z uvedeného vyplývá, že velmi malá část uživatelů dávek v hmotné nouzi se před podáním žádosti o dávku obrací o finanční výpomoc na širší rodinu či peněžní ústavy.

V případě kladné odpovědi měli respondenti možnost uvést někoho z širší rodiny, koho požádali o finanční výpomoc. Tato možnost se týkala pouze žen a využily ji čtyři.

Jejich odpovědi zněly: sousedé, tchán, strýc, přátelé.

Jako další finanční pomoc před podáním žádosti o dávku v hmotné nouzi tři respondentky uvedly: Finanční společnost (doslovně), Stavební spořitelna Wüstenrot, Česká spořitelna.

8 VYHODNOCENÍ HYPOTÉZ

System pomoci v hmotné nouzi, nahrazující dávky sociální potřebnosti, sliboval omezení dlouhodobé závislosti na sociálních dávkách a rovněž si kladl za cíl snížení počtu příjemců dávek a snížení objemu finančních prostředků na vynaložené dávky. Ke snížení počtu příjemců i objemu dávek došlo, díky postupné valorizaci těchto dávek byla aktivita uživatelů dávek utlumena.

Z toho plynoucí problémy jsou spatřovány především v rezignaci a následném laxním přístupu k hledání zaměstnání. Osoby, které jsou vyřazeny z pracovního procesu, si navyknou na život bez práce, s příjmem pouze ze sociálních dávek. Mnozí dali přednost setrvání ve stávající situaci oproti zaměstnání za minimální mzdu. Se stávajícím systémem dávek se objevily pojmy jako např.: existenční minimum, doplatek na bydlení nebo částka na živobytí.

Při stanovení věkové struktury uživatelů dávek v dotazníkovém šetření se mi skutečně potvrdilo, že většina uživatelů jsou ve věkovém rozpětí 18 až 60 let. To znamená, že to jsou především lidé produktivního věku. Produktivní věk je aktivní období lidského života, v němž je člověk schopen podávat plný pracovní výkon v souladu s právními normami na základě odpovídajícího tělesného stavu. Produktivní věk se obvykle kryje s kategorií práce schopnosti obyvatelstva, individuálně kolísá v závislosti na subjektivních fyzických a psychických dispozicích.

Produktivní též znamená: „schopný produkovat, výrobní, výnosný, plodný, tvořivý: produktivní síla; – produktivní pracovník, činnost, myšlení, věk; ekonomické postavení, práce dávající vznik určitým hodnotám v oboru hmotné výroby.“⁴¹

V průběhu svého výzkumu jsem se snažila zjistit, zda se stávající systém dávek shoduje se subjektivními názory a činy uživatelů – tj. zda skutečně motivuje uživatele sociálních dávek k vlastní aktivitě při uspokojování životních potřeb, zda vede k tomu, aby se uživatelé necítili sociálně vyloučení a zda skutečně jsou uživatelé přesvědčeni, že kdo pracuje se má lépe než ten, kdo nepracuje.

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že převážná část dotazovaných by pracovala za minimální mzdu a též by přijali jakoukoliv práci nabídnutou „ÚP ČR“, pokud by nebyl problém vyplývající ze zdravotních důvodů, dojíždění a pracovní doby.

⁴¹Petráčková, Věra, Kraus, Jiří, *Akademický slovník cizích slov*. Praha: Academia, 1998, s. 621.

Z výzkumu tedy vyplynulo, že uživatelé skutečně mají snahu zvýšit si příjem vlastním přičiněním.

8.1 Ověřování hypotéz

H1 – U většiny osob, které pobírají dávky v hmotné nouzi, existuje snaha o nalézání jiných prostředků k uspokojování životních potřeb čili aktivně si hledat jiný zdroj příjmů.

K této hypotéze se vztahuje v dotazníku otázka č. 5.

Z dotazníku u otázky č. 5 vyplynulo, že v době pobírání dávek v hmotné nouzi si z celkového počtu odpovídajících hledá jiný zdroj příjmu – 79 % osob. Z výzkumu též vyplývá, že větší snahu najít jiný zdroj příjmu mimo dávek v hmotné nouzi mají muži.

Tento výsledek prokazuje platnost hypotézy č. 1.

H2 – Většina uživatelů sociálních dávek se necítí sociálně vyloučena.

K této hypotéze se v dotazníku vztahují otázky č. 11 a 12.

Z otázky č. 11 vyplynulo, že 84 % respondentům se nezměnil počet přátel.

V otázce č. 12 většina respondentů a to 67 % nemá dojem, že by od doby pobírání dávek v hmotné nouzi museli omezit své zájmy a aktivity.

Ze dvou položek dotazníku vztahujících k hypotéze č. 2, jsou obě potvrzující. Tyto výsledky prokazují platnost hypotézy č. 2.

H3 – Většina uživatelů sociálních dávek souhlasí s principem, že každý, kdo pracuje, se musí mít lépe než ten, kdo nepracuje.

K této hypotéze se vztahují v dotazníku otázky č. 10 a 14.

Na otázku č. 10 o dostačující výši dávek v hmotné nouzi 30 % respondentů odpovědělo kladně a 70 % dotazovaných považuje výši dávek za nedostačující. Záporné odpovědi převládaly jak u mužů, tak i u žen.

Otázka č. 14 – Souhlasíte s tím, že ten, kdo pracuje, se má lépe než ten, kdo je závislý na dávkách v hmotné nouzi?

Z celkového počtu 70 respondentů odpovědělo 96 % dotazovaných kladně – tj. souhlasí s tím, že ten, kdo pracuje se má lépe než ten, kdo nepracuje a pouze 4 % dotazovaných, nesouhlasily.

Ze dvou položek vztahujících k hypotéze č. 3 byly obě potvrzující, tj. hypotéza byla potvrzena.

V průběhu svého výzkumu jsem se snažila zjistit, jestli systém dávek v hmotné nouzi motivuje uživatele sociálních dávek k vlastní aktivitě ohledně uspokojování životních potřeb, zda vede k tomu aby, se uživatelé necítili sociálně vyloučení a zda jsou skutečně uživatelé přesvědčeni o tom, že kdo pracuje se má lépe než ten, kdo nepracuje. Výzkum potvrdil mé tři hypotézy. Přesto jsem zjistila mnoho nových a pro mě překvapujících skutečností. Například převážná většina dotazovaných by souhlasila s možností absolvovat rekvalifikační kurs, ale v případě možnosti absolvovat jazykový či počítačový kurs za symbolický poplatek odpověděla většina negativně. Tuto otázku jsem zařadila do dotazníku z toho důvodu, protože se domnívám, že znalost cizích jazyků a práce na PC rozšiřuje možnosti získat nové nebo lukrativnější zaměstnání.

Člověk musí sám vynakládat úsilí na to, aby si mohl vést důstojný život a být příkladem pro své potomky. Nelze pouze spoléhat na stát a sociální dávky. V dnešní době je mnoho možností, jak vzdělávacích, tak i pracovních příležitostí.

ZÁVĚR

Na základě analýz teoretických poznatků a zpracovaných výsledků z dotazníkového šetření bylo zhodnoceno, že cílová skupina dotazovaných má povědomost o možnosti sociálních dávek v hmotné nouzi. Existuje shoda mezi cíli a snahou „MPSV ČR“ a subjektivními názory a činy uživatelů.

První část práce byla věnována teoretickým poznatkům o sociální exkluzi a struktuře dávek v hmotné nouzi. Z teoretických poznatků jsme se dozvěděli, že stát řeší tuto oblast „zákon o pomoci v hmotné nouzi“. Dávky v systému pomoci v hmotné nouzi jsou děleny: příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení a mimořádnou okamžitou pomoc. Veškeré tyto dávky od roku 2012 vyplácí „ÚP ČR“ dle trvalého bydliště žadatele.

Empirická část práce byla věnována vlastnímu výzkumu, který zachycoval kvantitativní data z uskutečněného dotazníkového šetření. Podstatou dotazníkového šetření bylo zjistit, zda se „MPSV ČR“ podařilo stávajícím dávkovým systémem splnit předpoklady, ze kterých tento systém vychází a zda to stejně cítí i uživatele dávek.

Celkem se dotazníkového šetření zúčastnilo 70 osob pobírajících dávky v hmotné nouzi. Dotazník byl rozdělen na dvě části. První část dotazníkového šetření měla za úkol zjistit od respondentů základní údaje: pohlaví, věk a rodinný stav. Druhá část měla za úkol zjistit pocity respondentů a ochotu ke spolupráci v hledání řešení své situace.

Ze získaných odpovědí byly vyhodnoceny tři hypotézy, které byly před zahájením šetření stanoveny:

H1: U většiny osob, které pobírají dávky v hmotné nouzi, existuje snaha o nalézání jiných prostředků k uspokojování životních potřeb čili aktivně si hledat jiný zdroj příjmů.

H2: Většina uživatelů sociálních dávek se necítí sociálně vyloučena.

H3: Většina uživatelů souhlasí s principem, že každý, kdo pracuje, se musí mít lépe než ten, kdo nepracuje.

Hypotéza H1 byla potvrzena neboť 79 % respondentů odpovědělo kladně. Stejně tak byla potvrzena hypotéza H2 počtem víc než 65 %. Hypotéza H3 byla rovněž potvrzena.

S ohledem k celkovému vyhodnocení užitého výzkumného šetření lze deklarovat, že oslovení respondenti souhlasí s tím, že je lepší aktivně hledat zaměstnání než spoléhat na dávky hmotné nouze a podporuje tak celospolečenský požadavek, spočívající ve snaze negovat sociální vyloučení, který mini jiné i koresponduje s užitou parafrází autora O. Matouška⁴², který označuje sociální vyloučení, za nedostatečný přístup ke společenským institucím zajišťujícím vzdělání, podporující zdraví, ochranu a základní blahobyt. Může mít různou úroveň a měnit se v čase. Fakticky znamená život v chudobě, bez účasti na trhu práce, bez účasti na systematickém vzdělávání, bez přiměřeného bydlení, bez dostatečného příjmu, obvykle v izolaci či v malé skupině podobně deprivovaných lidí pohybujících se na okraji společnosti.

⁴²MATOUŠEK, O. *Slovník sociální práce*. Praha: Portál, 2003. s. 217 ISBN 807- 17-85-49-0.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literární zdroje:

1. JANOŠKOVÁ, K., NEDĚLNÍKOVÁ, D., *Profesní dovednosti terénních pracovníků*, 1 vyd. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2008. s. 3–307, ISBN 978-80-7368-504-1.
2. ŠVEC, J. (Ed.): *Příručka pro sociální integraci*, Úřad vlády ČR, odbor pro sociální začleňování v romských lokalitách, 2010, ISBN 978-80-7440-014-8.
3. MATOUŠEK, O. *Slovník sociální práce*. Praha: Portál, 2003. s. 45 ISBN 807- 17-85-49-0.
4. TOMEŠ, I., a kol. *Sociální správa*. Praha: Portál, 2002, s. 35. ISBN 80-7178-560-1.
5. WILDMANNOVÁ, M. *Sociální politika*, 1. vyd. Brno: Vydala Masarykova univerzita v Brně Ekonomicko-správní fakulta, 2005. s. 78. ISBN 80-210-3652-4.
6. WENKLER, J., ŠIMÍKOVÁ, I., *Hodnocení vládního programu podpory terénní sociální práce v sociálně vyloučených romských komunitách*, VÚPSV Praha, s. 13.
7. BREŠKÁ, N.; VRÁNOVÁ, L. *Dávky pomoci v hmotné nouzi a dávky sociální péče pro zdravotně postižené osoby k 1. 3. 2007*. Olomouc: ANAG, 2007, s. 60–77. ISBN 978-80-7263-478-1.
8. PETRÁČKOVÁ, V., KRAUS, J. et al. *Akademický slovník cizích slov*. Praha: Academia, 2001. s. 621. ISBN 80-200-0607-9.
9. MATOUŠEK, O., *Slovník sociální práce*. Praha: Portál, 2002, s. 217. ISBN 978-80-262-1154-9.
10. DUŠEK, J. *Metodika pro tvorbu bakalářských prací VŠERS*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2016.
11. GERLOH, A., HŘEBEJKJ., ZOUBEK, V., *Ústavní systém České republiky*, 5. vydání. Plzeň: Čeněk Aleš, 2013. s. 9. ISBN: 78-80-7380-423-7.
12. BECK,P., GRUNEROVÁ,I., PAVELKOVÁ,M., *Zákon o pomoci v hmotné nouzi – Praktický komentář*, 2.vydani.Strašnice: Wolters Kluwer, a. s.,2018. ISBN: 978-80-7552-108-8

Elektronické zdroje:

1. MPSV: Sociální poradce. Praha, 2010. Dostupné také z www:<<http://socialniporadce.mpsv.cz/cs/114>>
2. MPSV: Dostupné z www: <<http://www.mpsv.cz/cs/> citováno 25. 12. 2015>
3. MPSV: Dostupné z www: <<http://www.mpsv.cz/cs/> citováno 26. 12. 2015>
4. Právo a terénní sociální práce. Dostupné z www: <<http://www.clovekvpravu.cz/pravo-socialniho-zabezpeceni-301/davky-statni-socialni-podpory-aktualizovano-k-112012-303/spolecne-posuzovane-osoby-560>>
5. MPSV: *Agendy a územní působnost Úřadu*. Praha, 2012. Dostupné také z www: <<https://www.mpsv.cz/cs/5>>
6. MPSV: *Agendy a územní působnost Úřadu*. Praha, 2012. Dostupné také z www: Dostupné z www:<<https://www.mpsv.cz/cs/5>>
7. ÚŘAD PRÁCE ČESKÉ REPUBLIKY: *Historie Úřadu práce ČR* [online]. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2017 [cit. 2017-10-03]. Dostupné z www: <<https://portal.mpsv.cz/upcr/oup/historie>>
8. MPSV: *Agendy a územní působnost Úřadu*. Praha, 2012. Dostupné také z www: <<https://portal.mpsv.cz/upcr/kp>>
9. ÚŘAD PRÁCE ČESKÉ REPUBLIKY: *Historie Úřadu práce ČR* [online]. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2017 [cit. 2017-10-03]. Dostupné z www: <<https://portal.mpsv.cz/upcr/oup/historie>>
10. ÚŘAD PRÁCE ČESKÉ REPUBLIKY: *Historie Úřadu práce ČR* [online]. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2017 [cit. 2017-10-03]. Dostupné z www: <<https://portal.mpsv.cz/upcr/oup/historie>>
11. MPSV: *Agendy a územní působnost Úřadu*. Praha, 2012. Dostupné také z www: <http://www.mpsv.cz/files/clanky/11592/pusobnost_UP.pdf>
12. ÚŘAD PRÁCE ČESKÉ REPUBLIKY: *o Úřadu práce ČR* [online]. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2017 [cit. 2017-10-21]. Dostupné z www: <<https://portal.mpsv.cz/upcr/oup>>
13. ÚŘAD PRÁCE ČESKÉ REPUBLIKY: *o Úřadu práce ČR* [online]. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2017 [cit. 2017-10-21]. Dostupné z www: <<https://portal.mpsv.cz/upcr/oup>>

14. ÚŘAD PRÁCE ČESKÉ REPUBLIKY: *o Úřadu práce ČR* [online]. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2017 [cit. 2017-10-21]. Dostupné z www: <<https://portal.mpsv.cz/upcr/oup>>
15. ÚŘAD PRÁCE ČESKÉ REPUBLIKY: *o Úřadu práce ČR* [online]. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2017 [cit. 2017-10-21]. Dostupné z www: <<https://portal.mpsv.cz/upcr/oup>>
16. ÚŘAD PRÁCE ČESKÉ REPUBLIKY: *o Úřadu práce ČR* [online]. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2017 [cit. 2017-10-21]. Dostupné z www: <<https://portal.mpsv.cz/upcr/oup>>
17. MPSV: *Agendy a územní působnost Úřadu*. Praha, 2012. Dostupné také z www: <http://www.mpsv.cz/files/clanky/11592/pusobnost_UP.pdf>
18. ČESKO. Zákon č. 108/2006 Sb., ze dne 14. března 2006 o sociálních službách, dostupné z www:<http://zakon.vpraxi.cz/zakon_c_1082006_sb_o_socialnich_sluzbach.html> citováno 5. 3. 2016
19. ČESKO. Nařízení vlády č. 409/2011 Sb. ze dne 7. prosince 2011 o zvýšení částek životního minima a existenčního minima, dostupné z www:<<https://www.zakonypravidlidi.cz/cs/2011-409>>
20. ČESKO. Zákon ze dne 09. února 2011 č. 73/2011 Sb.: o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů. [online]. 2011 [cit. 2017-10-03]. Dostupné z www:<<https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=73965&nr=73~2F2011&rpp=15#local-content>>
21. VARIANTY. *Sociální exkluze*. Dostupné z www: <<https://www.varianty.cz/slovnicek-pojmu/35-socialni-exkluze>>

Legislativní zdroje:

1. ČESKO. Zákon č. 111/2006 Sb. o pomoci v hmotné nouzi. In Sbíрка zákonů, Česká republika. 2006, částka 37, s. 1305–1307.
2. ČESKO. Zákon č. 117/1995 Sb. o státní sociální podpoře. In Sbíрка zákonů, Česká republika. 1995, částka 31, s. 1634.
3. ČESKO. Zákon č. 359/1999 Sb. o sociálně-právní ochraně dětí. In Sbíрка zákonů, Česká republika. 1999, částka 111, s. 7662.

4. Čl. 30 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů.
5. ČESKO. Zákon č. 108/2006 Sb. o sociálních službách. In Sběrka zákonů, Česká republika. 2006, částka 37, s. 1257.
6. ČESKO. Zákon č. 329/2011 Sb. o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů. In Sběrka zákonů, Česká republika. 2011, částka 115, s. 3970.

PŘÍLOHY

Příloha č. 1 – Dotazník

Příloha č. 2 – Žádost o dávku pomoci v hmotné nouzi – příspěvek na živobytí

Příloha č. 3 – Žádost o dávku pomoci v hmotné nouzi – doplatek na bydlení

Příloha č. 4 – Žádost o dávku mimořádné okamžité pomoci

DOTAZNÍK

Jmenuji se Natálie Gurkina a jsem studentkou VŠERS, České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií v oboru Bezpečnostní právní činnost. Prosím Vás o spolupráci při vyplnění mého dotazníku. Dotazník na téma: ZABEZPEČENÍ VÝKONU VEŘEJNÉ SPRÁVY Z POHLEDU POSKYTOVÁNÍ DÁVEK V HMOTNÉ NOUZI JAKO SOUČÁST POMOCÍ OSOBÁM V SOCIÁLNÍ EXKLUZI, bude sloužit pouze jako podklad k vypracování mé bakalářské práce. Veškeré údaje jsou anonymní.

Odpovězte, prosím, na všechny otázky. U otázek vyberte vždy jednu možnost, kterou označte. U otázek, kde je ještě možnost odpovědi, prosím vypište vlastní odpověď. Děkuji Vám za ochotu.

1. Jaké je Vaše pohlaví?

- Žena
- Muž

2. Uveďte svůj věk.

- 18 – 30 let
- 31 – 40 let
- 41 – 50 let
- 51 – 60let
- 61 – 70 let

3. Jaký je Váš současný rodinný stav?

- ženatý/vdaná
- svobodna/ý
- rozvedena/ý
- druh / družka
- vdova/vdovec
- jiný stav, uveďte

4. Zařadte se do jedné z těchto kategorií:

- jsem zaměstnána/ý na plný úvazek
- jsem osoba samostatně výdělečně činná (OSVČ)
- jsem nezaměstnaná/ý

- jsem na mateřské/rodičovské dovolené
- jsem ve starobním důchodu nebo v plném invalidním důchodu
- pečuji o osobu blízkou, která je závislá na péči jiné osoby

5. Snažíte se v době pobírání dávek v hmotné nouzi aktivně si hledat jiné zdroje příjmů?

- ano
- ne
- v případě kladné odpovědi uveďte jaké.....

6. Pokud byste měl/a možnost absolvovat zdarma rekvalifikační kurs, který by Vám pomohl získat nové zaměstnání, souhlasil/a byste?

- ano
- ne
- již jsem kurz absolvoval/a

7. Pokud byste měl/a možnost absolvovat za symbolický poplatek počítačový či jazykový kurs, souhlasil/a byste?

- ano
- ne
- již jsem kurz absolvoval/a

8. Byl/a byste ochoten/ochotna pracovat za minimální mzdu tj. 11.000,- Kč hrubého?

- ano
- ne

9. Vykonal/a byste jakoukoliv práci nabídnutou Úřadem práce, pokud by nebyl problém s dojížděním, pracovní dobou a práci byste mohl/a vykonávat i ze zdravotního hlediska?

- ano
- ne

10. Pokládáte výši dávek v hmotné nouzi, kterou dostáváte, za dostačující?

- ano
- ne

11. Máte pocit, že od doby, kdy pobíráte dávky v hmotné nouzi, máte méně přátel?

ano

ne

12. Existují nějaké Vaše zájmy a aktivity, které musíte z finančních důvodů od doby pobírání dávek omezovat?

ano

ne

v případě kladné odpovědi uveďte jaké.....

13. Cítíte se v současné době méněcenní než členové Vaší rodiny nebo Vaší přátele?

ano

ne

14. Souhlasíte s tím, že ten kdo pracuje se má lépe, než ten kdo je závislý na dávkách v hmotné nouzi?

ano

ne

15. Požádal/a jste před podáním žádosti o dávky v hmotné nouzi o finanční výpomoc někoho z užší rodiny (např.: matka, otec, sourozenci)?

ano

ne

v případě kladné odpovědi uveďte koho.....

16. Požádal/a jste před podáním žádosti o dávky v hmotné nouzi o finanční výpomoc někoho z širší rodiny nebo někoho dalšího (např.: banku, úvěrové společnosti apod.)?

ano

ne

v případě kladné odpovědi uveďte koho.....

Příloha č. 2 – Žádost o dávku pomoci v hmotné nouzi -příspěvekna živobytí

ÚŘAD PRÁCE ČR

HN

Tiskopis prosím vyplňte čitelně

OSU S 15
podací razítko

Žádost o příspěvek na živobytí

A. Žadatel:

Příjmení:		Jméno ¹⁾ :		Rodné číslo v ČR ²⁾ :	
Rodné příjmení ³⁾ :		Titul před:		za:	
				Státní příslušnost:	
Trvalý pobyt:		Obec:		Část obce:	
		Ulice:		Č. p. ⁴⁾ :	
				Č. orient.:	
				PSČ:	
Skutečný pobyt ⁵⁾ :		Obec:		Část obce:	
		Ulice:		Č. p. ⁴⁾ :	
				Č. orient.:	
				PSČ:	
1. Adresa pro doručování ⁵⁾ :		Obec:		Část obce:	
		Ulice:		Č. p. ⁴⁾ :	
				Č. orient.:	
				PSČ:	
Zdrav. stav ⁶⁾ :		Stupeň invalidity ⁷⁾ :		Péče ⁸⁾ :	
				Dieta ⁹⁾ :	
Rodičovský pf. ¹⁰⁾ :		Majetek ¹¹⁾ :		Příjem ¹²⁾ :	
				Výživovací pov. ¹³⁾ :	
Zdravotní péče ¹⁴⁾ : . . . 20		Rodinný stav ¹⁵⁾ :		Manžel(ka) ¹⁶⁾ :	
				Rodiče ¹⁷⁾ :	
Bydliště v ČR ¹⁸⁾ :		St. důchod ¹⁹⁾ :		Nezaopatřenost ²⁰⁾ :	
Telefon:		E-mail:		Id datové schránky:	

- 1) Uveďte všechna jména osoby.
- 2) Cizinci, pokud nemají v ČR přiděleno rodné číslo, uvedou v kolonce **Rodné číslo v ČR** datum narození ve tvaru den, měsíc, rok a pohlaví ve tvaru: M nebo Z (muž nebo žena).
- 3) Kolonku **Rodné příjmení** vyplňte pouze v případě, že se liší od příjmení.
- 4) Pokud je místo čísla popisného přiděleno číslo evidenční, uveďte před číslem písmeno E.
- 5) Nevypíňujte, pokud je adresa shodná s trvalým pobytem.
- 6) Do kolonky **Zdrav. stav** zapíšte **ANO**, pokud je osoba těžce zdravotně postižená nebo dlouhodobě nemocná. V ostatních případech kolonku proškrtněte.
- 7) Do kolonky **Stupeň invalidity** zapíšte stupeň invalidity, který byl osobě přiznán. V ostatních případech kolonku proškrtněte.
- 8) Do kolonky **Péče** zapíšte z tabulky D pořadové číslo dítěte, kterému je osoba rodičem a o které celodenně, osobně a řádně pečuje a toto dítě nemůže být z vážných důvodů umístěno v jeslích, mateřské škole nebo v obdobném zařízení. V ostatních případech kolonku proškrtněte.
- 9) Do kolonky **Dieta** zapíšte **ANO**, pokud osobě lékař doporučil dietní stravování. V ostatních případech kolonku proškrtněte.
- 10) Do kolonky **Rodičovský pf.** zapíšte **ANO**, pokud osoba pobírá rodičovský příspěvek. V ostatních případech kolonku proškrtněte.
- 11) Do kolonky **Majetek** zapíšte **ANO**, pokud osoba vlastní nemovitý nebo movitý majetek (mimo obvyklé vybavení domácnosti) anebo využívá obdobný majetek osoby blízké. V ostatních případech kolonku proškrtněte.
- 12) Do kolonky **Příjem** zapíšte **NE**, pokud osoba za předchozí tři měsíce a v měsíci podání žádosti nemá rozhodný příjem (k příjmu z dávek státní sociální pomoci a podpory v nezaměstnanosti nebo při rekvalifikaci nepřihlížejte). V ostatních případech kolonku proškrtněte.
- 13) Do kolonky **Výživovací pov.** uveďte **ANO**, pokud máte stanovenou výživovací povinnost vůči nezletilému dítěti anebo pokud máte vůči zletilému dítěti dluh na výživném, který vznikl v době nezletilosti dítěte. Pokud výživovací povinnost vůči nezletilému dítěti stanovenou nemáte a nemáte ani vůči zletilému dítěti dluh na výživném, který vznikl v době nezletilosti dítěte, uveďte **NE**. Dítě se považuje za nezletilé i v měsíci, ve kterém nabylo zletilosti.
- 14) Do kolonky **Zdravotní péče** uveďte datum nástupu osoby do zdravotnického zařízení, ve kterém je osobě poskytována zdravotní péče.
- 15) Do kolonky **Rodinný stav** zapíšte jednu z uvedených možností ve formě: 1 – svobodný(á), 2 – ženatý/vdaná, 3 – vdovec/vdova, 4 – rozvedený(á), 5 – registrované partnerství.
- 16) Do kolonky **Manžel(ka)** uveďte pořadové číslo osoby z tabulky části A nebo D, která je manželem(kou) osoby.
- 17) Do kolonky **Rodiče** uveďte pořadová čísla osob z tabulky části A nebo D, které jsou rodiči (nebo osobami, kterým je dítě rozhodnutím příslušného orgánu svěřeno do péče) nezletilé nezaopatřené osoby nebo rodiči osamělého rodiče nezletilého nezaopatřené dítěte. Pokud ani jeden z těchto rodičů v části A nebo D není uveden, kolonku proškrtněte.
- 18) Do kolonky **Bydliště v ČR** zapíšte **ANO**, pokud osoba má na území České republiky bydliště, v opačném případě kolonku proškrtněte. Osoba má bydliště na území České republiky zejména pokud se zde dlouhodobě zdržuje, vykonává zde výdělečnou činnost, žije zde s rodinou, plní zde povinnou školní docházku nebo se zde soustavně připravuje na budoucí povolání, popřípadě existují jiné významné důvody, zájmy či aktivity, jejichž vzájemná souvislost dokládá sepestí této osoby s Českou republikou.
- 19) Do kolonky **St. důchod** zapíšte **ANO**, pokud je osoba poživatelem starobního důchodu. V ostatních případech kolonku proškrtněte.
- 20) Do kolonky **Nezaopatřenost** zapíšte **ANO**, pokud osoba splňuje podmínky nezaopatřenosti dítěte. Pokud osoba není nezaopatřeným dítětem, kolonku proškrtněte.

B. Zástupce žadatele:

Vyplňte pouze v případě, že žádost podává zástupce žadatele (zakonný zástupce, jiná fyzická osoba, které byla nezletilá osoba rozhodnutím příslušného orgánu svěřena do péče, zmocněnec, opatrovník).

Příjmení:	Jméno ¹⁾ :	Rodné číslo v ČR ²⁾ :
Rodné příjmení ³⁾ :	Titul před:	za:
Státní příslušnost:		
Trvalý pobyt ²¹⁾ :	Obec:	Část obce:
Ulice:	Č. p. ⁴⁾ :	Č. orient.:
PSČ:		
2. Skutečný pobyt ⁵⁾ :	Obec:	Část obce:
Ulice:	Č. p. ⁴⁾ :	Č. orient.:
PSČ:		
Adresa pro doručování ⁵⁾ :	Obec:	Část obce:
Ulice:	Č. p. ⁴⁾ :	Č. orient.:
PSČ:		
Telefon:	E-mail:	Id datové schránky:

C. Právnícká osoba zastupující žadatele:

Vyplňte v případě, že žádost podává právnícká osoba zastupující žadatele (obecní úřad, ústav).

Název zařízení:	IČ:
Adresa zařízení: Obec:	Část obce:
Ulice:	Č. p. ⁴⁾ :
Č. orient.:	
PSČ:	
Telefon:	E-mail:
Id datové schránky:	

Osoba pověřená jednat jménem právnícké osoby:

Příjmení:	Jméno ¹⁾ :	Rodné číslo v ČR ²²⁾ :
Funkce:	Pověření jednat od: . . . 20 do: . . . 20	Titul před: za:
Státní příslušnost:		
Adresa pro doručování ²³⁾ :	Obec:	Část obce:
Ulice:	Č. p. ⁴⁾ :	Č. orient.:
PSČ:		

D. Ostatní společně posuzované osoby²⁴⁾:

Uveďte všechny osoby, které s žadatelem společně užívají byt (obývaný prostor) na adrese skutečného pobytu uvedené v části A. Manžela/manželku a nezletilé nezaopatřené děti žadatele a ostatních společně posuzovaných osob uveďte i tehdy, jestliže s oprávněnou osobou společně byt (obývaný prostor) neužívají.

Podpisem stvrzuje každá z uvedených osob správnost a úplnost uvedených údajů a dává výslovný souhlas k tomu, aby státní orgány a další právnícké osoby a fyzické osoby sdělily příslušnému úřadu, který o dávce rozhoduje nebo ji vyplácí, výši příjmu těchto osob, údaje o přihlášení se k trvalému pobytu, v případě nezaopatřené dítěte skutečnosti prokazující nezaopatřenost a další údaje, a to v rozsahu potřebném pro rozhodování o nároku na dávku, její výši a výplatu a pro posuzování podle § 16 zákona č. 111/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Příjmení:	Jméno ¹⁾ :	Rodné číslo v ČR ²⁾ :
Rodné příjmení ³⁾ :	Titul před:	za:
Státní příslušnost:		
Skutečný pobyt ²¹⁾ :	Obec:	Část obce:
Ulice:	Č. p. ⁴⁾ :	Č. orient.:
PSČ:		
3. Nezaopatřenost ²⁰⁾ :	St. důchod ¹⁹⁾ :	Rodinný stav ¹⁵⁾ :
Zdrav. stav ⁶⁾ :	Stupeň invalidity ⁷⁾ :	Péče ⁸⁾ :
Rodičovský př. ¹⁰⁾ :	Majetek ¹¹⁾ :	Příjem ¹²⁾ :
Zdravotní péče ¹⁴⁾ : . . . 20	Nástup ²⁵⁾ : . . . 20	Užívání a náklady ²⁶⁾ :
Rodiče ¹⁷⁾ :		Podpis:
Prohlašuji, že mé celkové sociální a majetkové poměry jsou takové, že mi neumožňují překonat nepříznivou situaci vlastními silami.		

21) Nevyplňujte, pokud je adresa shodná s trvalým pobytem žadatele.

22) Údaj je nepovinný. Cizinci, pokud nemají v ČR přiděleno rodné číslo, uvedou v kolonce **Rodné číslo v ČR** datum narození ve tvaru den, měsíc, rok a pohlaví ve tvaru: M nebo Z (muž nebo žena).

23) Nevyplňujte, pokud je adresa shodná s adresou zařízení.

24) § 2 a § 8 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů.

25) Do kolonky **Nástup** uveďte datum nástupu, pokud osoba v průběhu měsíce podání žádosti nastoupila výkon trestu odnětí svobody nebo byla vzata do vazby, nebo nastoupila do domova pro osoby se zdravotním postižením, domova pro seniory, domova se zvláštním režimem nebo do chráněného bydlení, kde jsou jí poskytovány pobytové sociální služby.

26) Do kolonky **Užívání a náklady** zapíšte **NE**, pokud osoba společně s žadatelem trvale nežije a neuhrazuje s ní společně náklady na své potřeby. **NE** zapíšte také v případě, že osoba nastoupila výkon trestu odnětí svobody nebo byla vzata do vazby nebo jí jsou poskytovány pobytové sociální služby v domově pro osoby se zdravotním postižením, domově pro seniory nebo domově se zvláštním režimem, nebo v chráněném bydlení. V ostatních případech kolonku proškrtněte.

Příjmení:		Jméno ¹⁾ :		Rodné číslo v ČR ²⁾ :	
Rodné příjmení ³⁾ :		Titul před: za:		Státní příslušnost:	
Skutečný pobyt ²¹⁾ :		Obec:		Část obce:	
Ulice:		Č. p. ⁴⁾ :		Č. orient.: PSČ:	
4. Nezaopatřenost ²⁰⁾ :		St. důchod ¹⁹⁾ :		Rodinný stav ¹⁵⁾ :	
Zdrav. stav ⁶⁾ :		Stupeň invalidity ⁷⁾ :		Péče ⁸⁾ :	
Manžel(ka) ¹⁶⁾ :		Dieta ⁹⁾ :		Rodičovský př. ¹⁰⁾ :	
Majetek ¹¹⁾ :		Příjem ¹²⁾ :		Vyživovací pov. ¹³⁾ :	
Zdravotní péče ¹⁴⁾ : . . . 20		Nástup ²⁵⁾ : . . . 20		Užívání a náklady ²⁶⁾ :	
Rodiče ¹⁷⁾ :		Podpis:		Prohlašuji, že mé celkové sociální a majetkové poměry jsou takové, že mi neumožňují překonat nepříznivou situaci vlastními silami.	

Příjmení:		Jméno ¹⁾ :		Rodné číslo v ČR ²⁾ :	
Rodné příjmení ³⁾ :		Titul před: za:		Státní příslušnost:	
Skutečný pobyt ²¹⁾ :		Obec:		Část obce:	
Ulice:		Č. p. ⁴⁾ :		Č. orient.: PSČ:	
5. Nezaopatřenost ²⁰⁾ :		St. důchod ¹⁹⁾ :		Rodinný stav ¹⁵⁾ :	
Zdrav. stav ⁶⁾ :		Stupeň invalidity ⁷⁾ :		Péče ⁸⁾ :	
Manžel(ka) ¹⁶⁾ :		Dieta ⁹⁾ :		Rodičovský př. ¹⁰⁾ :	
Majetek ¹¹⁾ :		Příjem ¹²⁾ :		Vyživovací pov. ¹³⁾ :	
Zdravotní péče ¹⁴⁾ : . . . 20		Nástup ²⁵⁾ : . . . 20		Užívání a náklady ²⁶⁾ :	
Rodiče ¹⁷⁾ :		Podpis:		Prohlašuji, že mé celkové sociální a majetkové poměry jsou takové, že mi neumožňuji překonat nepříznivou situaci vlastními silami.	

Příjmení:		Jméno ¹⁾ :		Rodné číslo v ČR ²⁾ :	
Rodné příjmení ³⁾ :		Titul před: za:		Státní příslušnost:	
Skutečný pobyt ²¹⁾ :		Obec:		Část obce:	
Ulice:		Č. p. ⁴⁾ :		Č. orient.: PSČ:	
6. Nezaopatřenost ²⁰⁾ :		St. důchod ¹⁹⁾ :		Rodinný stav ¹⁵⁾ :	
Zdrav. stav ⁶⁾ :		Stupeň invalidity ⁷⁾ :		Péče ⁸⁾ :	
Manžel(ka) ¹⁶⁾ :		Dieta ⁹⁾ :		Rodičovský př. ¹⁰⁾ :	
Majetek ¹¹⁾ :		Příjem ¹²⁾ :		Vyživovací pov. ¹³⁾ :	
Zdravotní péče ¹⁴⁾ : . . . 20		Nástup ²⁵⁾ : . . . 20		Užívání a náklady ²⁶⁾ :	
Rodiče ¹⁷⁾ :		Podpis:		Prohlašuji, že mé celkové sociální a majetkové poměry jsou takové, že mi neumožňuji překonat nepříznivou situaci vlastními silami.	

E. Adresy trvalého pobytu společně posuzovaných osob, které jsou odlišné od adresy trvalého pobytu žadatele:

Příjmení:		Jméno ¹⁾ :		Rodné číslo v ČR ²⁾ :	
Trvalý pobyt: Obec:		Část obce:		Ulice:	
Č. p. ⁴⁾ :		Č. orient.:		PSČ:	
Příjmení:		Jméno ¹⁾ :		Rodné číslo v ČR ²⁾ :	
Trvalý pobyt: Obec:		Část obce:		Ulice:	
Č. p. ⁴⁾ :		Č. orient.:		PSČ:	
Příjmení:		Jméno ¹⁾ :		Rodné číslo v ČR ²⁾ :	
Trvalý pobyt: Obec:		Část obce:		Ulice:	
Č. p. ⁴⁾ :		Č. orient.:		PSČ:	

F. Počet dalších osob užívajících byt (obývaný prostor)²⁷⁾:

²⁷⁾ Uveďte počet dalších osob, které užívají byt (obývaný prostor) a které nejsou společně posuzovanými osobami, a proto nebyly uvedeny v odstavci D.

G. Způsob výplaty dávky:

Zaškrtněte prosím jednu z následujících čtyř variant a do příslušné tabulky uveďte doplňující informace.

 na platební účet u peněžního ústavu v ČR vedeném v CZK:

Číslo účtu:	Kód banky:	Specifický symbol ²⁸⁾ :
Vlastník bankovního účtu: Příjmení:	Jméno ¹⁾ :	

 poštovním poukazem na adresu trvalého pobytu v ČR poštovním poukazem na jinou adresu v ČR:

Obec:	Část obce:
Ulice:	Č. p. ⁴⁾ : Č. orient.: PSČ:

 v hotovosti**H. Prohlášení žadatele:**

Prohlašuji, že jsou v této žádosti uvedeny všechny společně posuzované osoby.

Prohlašuji, že mé celkové sociální a majetkové poměry jsou takové, že mi neumožňují překonat nepříznivou situaci vlastními silami.

Veškeré údaje v této žádosti jsou pravdivé a jsem si vědom(a) případných následků, které by pro mne z nepravdivých údajů vyplývaly.

Podpisem rovněž dávám svůj výslovný souhlas k tomu, aby státní orgány a další právnické osoby a fyzické osoby sdělily příslušnému úřadu, který o dávce rozhoduje nebo jí vyplácí, výši příjmu, údaje o přihlášení se k trvalému pobytu, v případě nezaopatřeného dítěte skutečnosti prokazující nezaopatřenost a další údaje, a to v rozsahu potřebném pro rozhodování o nároku na dávku, její výši a výplatu a pro posuzování podle § 16 zákona č. 111/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Jsem si vědom(a) povinnosti písemně ohlásit příslušnému úřadu, který o dávce rozhoduje, do 8 dnů změny ve skutečnostech, které jsou rozhodné pro trvání nároku na dávku, její výši a výplatu (např. pro žadatele nebo kteroukoli z ostatních společně posuzovaných osob doklad o uznání osoby za dočasně práce neschopnou, pokud bude takto osoba uznána, doklad o pobírání dávek nemocenského pojištění z důvodu těhotenství nebo mateřství, pokud tyto dávky bude osoba pobírat, ohlásit nástup výkonu trestu odnětí svobody, vzetí do vazby, pobyt v domově pro osoby se zdravotním postižením, domově pro seniory nebo domově se zvláštním režimem, nebo v chráněném bydlení nebo pobyt ve zdravotnickém zařízení zdravotní péče, aj.).

Formulář jsem převzal(a) z oficiálních webových stránek Ministerstva práce a sociálních věcí, nezměnil(a) jsem na něm žádné pevné texty, pouze jsem pravdivě vyplnil(a) kolonky určené k vyplňování.

V	dne	.	.	20	Podpis žadatele/zástupce:
---	-----	---	---	----	---------------------------

K žádosti prosím doložte:

- pro všechny uvedené osoby (mimo osoby v části D) průkaz totožnosti, u dětí do 15 let rodný list
- pokud v průkazu totožnosti není uvedeno rodné příjmení, doložte rodný list
- **Informace o užívání bytu (obývaném prostoru)**
- pro nezaopatřené děti po skončení povinné školní docházky a vždy od školního roku začínajícího v kalendářním roce, v němž dítě dovršilo 15 let:
 - **Potvrzení o studiu nebo**
 - **Potvrzení o zdravotním stavu vydávaném úřadem práce** nebo dokládající neschopnost vykonávat soustavnou výdělečnou činnost z důvodů dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nebo
 - **Potvrzení o zdravotním stavu vydávaném ošetřujícím lékařem** dokládající neschopnost soustavně se připravovat na budoucí povolání nebo vykonávat výdělečnou činnost pro nemoc nebo úraz
- pro každou osobu **Doklad o výši měsíčních příjmů** za tři kalendářní měsíce předcházející kalendářnímu měsíci, ve kterém podáváte žádost o přiznání dávky
- pro každou osobu, která vyplnila **ANO** v kolonce **St. důchod**, doklad o přiznání starobního důchodu
- pro každou osobu, která vyplnila **ANO** v kolonce **Zdrav. stav** z důvodu těžkého zdravotního postižení, průkaz mimořádných výhod ZTP/P
- pro každou osobu, které je dlouhodobě nemocná, **Potvrzení o zdravotním stavu vydávaném ošetřujícím lékařem** dokládající dlouhodobou nemoc, pokud není dlouhodobá nemoc doložena doklady o uznání osoby za dočasně práce neschopnou
- pro každou osobu, která vyplnila kolonku **Stupeň invalidity**, doklad o přiznání stupně invalidity
- pro každou osobu, která vyplnila **ANO** v kolonce **Dieta**, **Potvrzení o nutnosti dietního stravování**
- pro každou osobu, která v kolonce **Majetek** uvedla **ANO**, **Prohlášení o celkových sociálních a majetkových poměrech**
- pro každou osobu výpisy z bankovních účtů
- pro každou osobu, která vyplnila **ANO** v kolonce **Vyživovací povinnost**, **Prohlášení o stanovené vyživovací povinnosti a jejím plnění** platné k poslednímu dni měsíce, předcházejícímu měsíci podání žádosti
- pro každou osobu, která je uznána za dočasně práce neschopnou, doklad o uznání osoby dočasně práce neschopnou
- pro každou osobu, která pobírá dávky nemocenského pojištění z důvodu těhotenství nebo mateřské, doklad o pobírání těchto dávek
- pro každé nezaopatřené dítě, kterému je výživné stanoveno soudem, rozhodnutí soudu o stanovení výživného

Údaje, pro které na formuláři nedostačuje vyhrazené místo, uveďte na volném listě a přiložte k tiskopisu.

Formuláře žádostí, potvrzení a ostatních dokladů naleznete na internetové adrese <http://portal.mpsv.cz/forms> nebo si je vyzvednete na pracovišti Úřadu práce ČR. Na toto pracoviště se také obraťte, pokud budete mít při vyplňování pochybnosti.²⁸⁾ Kolonku **Specifický symbol** vyplňte pouze v případě Československé obchodní banky pro účty s číslem 6699.

Příloha č. 3 – Žádost o dávku pomoci v hmotné nouzi-doplatek na bydlení

ÚŘAD PRÁCE ČR

HN

Tiskopis prosím vyplňte čitelně

podací razítko	OSÚ S 15
----------------	-------------

Žádost o doplatek na bydlení

A. Žadatel:

Příjmení:	Jméno ¹⁾ :	Rodné číslo v ČR ²⁾ :
Rodné příjmení ³⁾ :	Titul před:	za:
		Státní příslušnost:
Trvalý pobyt:	Obec:	Část obce:
	Ulice:	Č. p. ⁴⁾ : Č. orient.: PSČ:
Skutečný pobyt ⁵⁾ :	Obec:	Část obce:
	Ulice:	Č. p. ⁴⁾ : Č. orient.: PSČ:
1. Adresa pro doručování ⁵⁾ :	Obec:	Část obce:
	Ulice:	Č. p. ⁴⁾ : Č. orient.: PSČ:
Zdrav. stav ⁶⁾ :	Stupeň invalidity ⁷⁾ :	Péče ⁸⁾ :
		Dieta ⁹⁾ :
Rodičovský př. ¹⁰⁾ :	Majetek ¹¹⁾ :	Příjem ¹²⁾ :
		Vyživovací pov. ¹³⁾ :
Zdravotní péče ¹⁴⁾ :	Rodinný stav ¹⁵⁾ :	Manžel(ka) ¹⁶⁾ :
		Rodiče ¹⁷⁾ :
Bydliště v ČR ¹⁸⁾ :	St. důchod ¹⁹⁾ :	Nezaopatřenost ²⁰⁾ :
Telefon:	E-mail:	Id datové schránky:

- 1) Uveďte všechna jména osoby.
- 2) Cizinci, pokud nemají v ČR přiděleno rodné číslo, uvedou v kolonce **Rodné číslo v ČR** datum narození ve tvaru den, měsíc, rok a pohlaví ve tvaru: M nebo Z (muž nebo žena).
- 3) Kolonku **Rodné příjmení** vyplňte pouze v případě, že se liší od příjmení.
- 4) Pokud je místo čísla popisného přiděleno číslo evidenční, uveďte před číslem písmeno E.
- 5) Nevyplňujte, pokud je adresa shodná s trvalým pobytem.
- 6) Do kolonky **Zdrav. stav** zapíše **ANO**, pokud je osoba těžce zdravotně postižená nebo dlouhodobě nemocná. V ostatních případech kolonku proškrtněte.
- 7) Do kolonky **Stupeň invalidity** zapíše stupeň invalidity, který byl osobě přiznán. V ostatních případech kolonku proškrtněte.
- 8) Do kolonky **Péče** zapíše z tabulky D pořadové číslo dítěte, kterému je osoba rodičem a o které celodenně, osobně a řádně pečuje a toto dítě nemůže být z vážných důvodů umístěno v jeslích, mateřské škole nebo v obdobném zařízení. V ostatních případech kolonku proškrtněte.
- 9) Do kolonky **Dieta** zapíše **ANO**, pokud osobě lékař doporučil dietní stravování. V ostatních případech kolonku proškrtněte.
- 10) Do kolonky **Rodičovský př.** zapíše **ANO**, pokud osoba pobírá rodičovský příspěvek. V ostatních případech kolonku proškrtněte.
- 11) Do kolonky **Majetek** zapíše **ANO**, pokud osoba vlastní nemovitý nebo movitý majetek (mimo obvyklé vybavení domácnosti) anebo využívá obdobný majetek osoby blízké. V ostatních případech kolonku proškrtněte.
- 12) Do kolonky **Příjem** zapíše **NE**, pokud osoba za předchozí tři měsíce a v měsíci podání žádosti neměla rozhodný příjem (k příjmu z dávek státní sociální pomoci a podpory v nezaměstnanosti nebo při rekvifikaci nepřihlížejte). V ostatních případech kolonku proškrtněte.
- 13) Do kolonky **Vyživovací pov.** uveďte **ANO**, pokud máte stanovenou vyživovací povinnost vůči nezletilému dítěti anebo pokud máte vůči zletilému dítěti dluh na vyživném, který vznikl v době nezletilosti dítěte. Pokud vyživovací povinnost vůči nezletilému dítěti stanovenou nemáte a nemáte ani vůči zletilému dítěti dluh na vyživném, který vznikl v době nezletilosti dítěte, uveďte **NE**. Dítě se považuje za nezletilé i v měsíci, ve kterém nabylo zletilosti.
- 14) Do kolonky **Zdravotní péče** uveďte datum nástupu osoby do zdravotnického zařízení, ve kterém je osobě poskytována zdravotní péče.
- 15) Do kolonky **Rodinný stav** zapíše jednu z uvedených možností ve formě: 1 – svobodný(á), 2 – ženatý/vdaná, 3 – vdovec/vdova, 4 – rozvedený(á), 5 – registrované partnerství.
- 16) Do kolonky **Manžel(ka)** uveďte pořadové číslo osoby z tabulky části A nebo D, která je manželem(kou) osoby.
- 17) Do kolonky **Rodiče** uveďte pořadová čísla osob z tabulky části A nebo D, které jsou rodiči (nebo osobami, kterým je dítě rozhodnutím příslušného orgánu svěřeno do péče) nezletilé nezaopatřené osoby nebo rodiči osamělého rodiče nezletilého nezaopatřeného dítěte. Pokud ani jeden z těchto rodičů v části A nebo D není uveden, kolonku proškrtněte.
- 18) Do kolonky **Bydliště v ČR** zapíše **ANO**, pokud osoba má na území České republiky bydliště, v opačném případě kolonku proškrtněte. Osoba má bydliště na území České republiky zejména pokud se zde dlouhodobě zdržuje, vykonává zde výdělečnou činnost, žije zde s rodinou, plní zde povinnou školní docházku nebo se zde soustavně připravuje na budoucí povolání, popřípadě existují jiné významné důvody, zájmy či aktivity, jejichž vzájemná souvislost dokládá sepestí této osoby s Českou republikou.
- 19) Do kolonky **St. důchod** zapíše **ANO**, pokud je osoba poživatelé starobního důchodu. V ostatních případech kolonku proškrtněte.
- 20) Do kolonky **Nezaopatřenost** zapíše **ANO**, pokud osoba splňuje podmínky nezaopatřenosti dítěte. Pokud osoba není nezaopatřeným dítětem, kolonku proškrtněte.

B. Zástupce žadatele:

Vyplňte pouze v případě, že žádost podává zástupce žadatele (zákonný zástupce, jiná fyzická osoba, které byla nezletilá osoba rozhodnutím příslušného orgánu svěřena do péče, zmocněnec, opatrovník).

Příjmení:	Jméno ¹⁾ :	Rodné číslo v ČR ²⁾ :
Rodné příjmení ³⁾ :	Titul před:	za:
Státní příslušnost:		
Trvalý pobyt ²¹⁾ : Obec: Část obce:		
Ulice: Č. p. ⁴⁾ : Č. orient.: PSČ:		
2. Skutečný pobyt ⁵⁾ : Obec: Část obce:		
Ulice: Č. p. ⁴⁾ : Č. orient.: PSČ:		
Adresa pro doručování ⁵⁾ : Obec: Část obce:		
Ulice: Č. p. ⁴⁾ : Č. orient.: PSČ:		
Telefon:	E-mail:	Id datové schránky:

C. Právnícká osoba zastupující žadatele:

Vyplňte v případě, že žádost podává právnícká osoba zastupující žadatele (obecní úřad, ústav).

Název zařízení:	IČ:
Adresa zařízení: Obec: Část obce:	
Ulice: Č. p. ⁴⁾ : Č. orient.: PSČ:	
Telefon:	E-mail:
Id datové schránky:	

Osoba pověřená jednat jménem právnícké osoby:

Příjmení:	Jméno ¹⁾ :	Rodné číslo v ČR ²²⁾ :
Funkce:	Pověření jednat od: . . . 20 do: . . . 20	Titul před: za:
Státní příslušnost:		
Adresa pro doručování ²³⁾ : Obec: Část obce:		
Ulice: Č. p. ⁴⁾ : Č. orient.: PSČ:		

D. Ostatní společně posuzované osoby²⁴⁾:

Uvedte všechny osoby, které s žadatelem společně užívají byt (obývaný prostor) na adrese skutečného pobytu uvedenou v části A. Manžela/manželku a nezletilé nezaopatřené děti žadatele a ostatních společně posuzovaných osob uveďte i tehdy, jestliže s oprávněnou osobou společně byt (obývaný prostor) neužívají.

Podpísem stvrzuje každá z uvedených osob správnost a úplnost uvedených údajů a dává výslovný souhlas k tomu, aby státní orgány a další právnícké osoby a fyzické osoby sdělily příslušnému úřadu, který o dávce rozhoduje nebo ji vyplácí, výši příjmu těchto osob, údaje o přihlášení se k trvalému pobytu, v případě nezaopatřeného dítěte skutečnosti prokazující nezaopatřenost a další údaje, a to v rozsahu potřebném pro rozhodování o nároku na dávku, její výši a výplatu a pro posuzování podle § 16 zákona č. 111/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Příjmení:	Jméno ¹⁾ :	Rodné číslo v ČR ²⁾ :
Rodné příjmení ³⁾ :	Titul před:	za:
Státní příslušnost:		
Skutečný pobyt ²¹⁾ : Obec: Část obce:		
Ulice: Č. p. ⁴⁾ : Č. orient.: PSČ:		
3. Nezaopatřenost ²⁰⁾ :	St. důchod ¹⁹⁾ :	Rodinný stav ¹⁵⁾ :
Zdrav. stav ⁶⁾ :	Stupeň invalidity ⁷⁾ :	Péče ⁸⁾ :
Rodičovský př. ¹⁰⁾ :	Majetek ¹¹⁾ :	Příjem ¹²⁾ :
Zdravotní péče ¹⁴⁾ : . . . 20	Nástup ²⁵⁾ : . . . 20	Užívání a náklady ²⁶⁾ :
Prohlašuji, že mé celkové sociální a majetkové poměry jsou takové, že mi neumožňují překonat nepříznivou situaci vlastními silami.		Manžel(ka) ¹⁶⁾ :
		Dieta ⁹⁾ :
		Vyživovací pov. ¹³⁾ :
		Rodiče ¹⁷⁾ :
		Podpis:

21) Nevypíňujte, pokud je adresa shodná s trvalým pobytem žadatele.

22) Údaj je nepovinný. Cizinci, pokud nemají v ČR přiděleno rodné číslo, uvedou v kolonce **Rodné číslo v ČR** datum narození ve tvaru den, měsíc, rok a pohlaví ve tvaru: M nebo Z (muž nebo žena).

23) Nevypíňujte, pokud je adresa shodná s adresou zařízení.

24) § 2 a § 8 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů.

25) Do kolonky **Nástup** uveďte datum nástupu, pokud osoba v průběhu měsíce podání žádosti nastoupila výkon trestu odnětí svobody nebo byla vzata do vazby, nebo nastoupila do domova pro osoby se zdravotním postižením, domova pro seniory, domova se zvláštním režimem nebo do chráněného bydlení, kde jsou jí poskytovány pobytové sociální služby.

26) Do kolonky **Užívání a náklady** zapíšte **NE**, pokud osoba společně s žadatelem trvale nežije a neuhrazuje s ní společně náklady na své potřeby. **NE** zapíšte také v případě, že osoba nastoupila výkon trestu odnětí svobody nebo byla vzata do vazby nebo jí jsou poskytovány pobytové sociální služby v domově pro osoby se zdravotním postižením, domově pro seniory nebo domově se zvláštním režimem, nebo v chráněném bydlení. V ostatních případech kolonku proškrtněte.

Příjmení:		Jméno ¹⁾ :		Rodné číslo v ČR ²⁾ :	
Rodné příjmení ³⁾ :		Titul před:		za: Státní příslušnost:	
Skutečný pobyt ²¹⁾ :		Obec:		Část obce:	
Ulice:		Č. p. ⁴⁾ :		Č. orient.: PSČ:	
4. Nezaopatřenost ²⁰⁾ :		St. důchod ¹⁹⁾ :		Rodinný stav ¹⁵⁾ :	
Zdrav. stav ⁶⁾ :		Stupeň invalidity ⁷⁾ :		Péče ⁸⁾ :	
Rodičovský př. ¹⁰⁾ :		Majetek ¹¹⁾ :		Příjem ¹²⁾ :	
Zdravotní péče ¹⁴⁾ : . . . 20		Nástup ²⁵⁾ : . . . 20		Užívání a náklady ²⁶⁾ :	
Manžel(ka) ¹⁶⁾ :		Dieta ⁹⁾ :		Vyživovací pov. ¹³⁾ :	
Rodiče ¹⁷⁾ :		Prohlašuji, že mé celkové sociální a majetkové poměry jsou takové, že mi neumožňují překonat nepříznivou situaci vlastními silami.		Podpis:	
Příjmení:		Jméno ¹⁾ :		Rodné číslo v ČR ²⁾ :	
Rodné příjmení ³⁾ :		Titul před:		za: Státní příslušnost:	
Skutečný pobyt ²¹⁾ :		Obec:		Část obce:	
Ulice:		Č. p. ⁴⁾ :		Č. orient.: PSČ:	
5. Nezaopatřenost ²⁰⁾ :		St. důchod ¹⁹⁾ :		Rodinný stav ¹⁵⁾ :	
Zdrav. stav ⁶⁾ :		Stupeň invalidity ⁷⁾ :		Péče ⁸⁾ :	
Rodičovský př. ¹⁰⁾ :		Majetek ¹¹⁾ :		Příjem ¹²⁾ :	
Zdravotní péče ¹⁴⁾ : . . . 20		Nástup ²⁵⁾ : . . . 20		Užívání a náklady ²⁶⁾ :	
Manžel(ka) ¹⁶⁾ :		Dieta ⁹⁾ :		Vyživovací pov. ¹³⁾ :	
Rodiče ¹⁷⁾ :		Prohlašuji, že mé celkové sociální a majetkové poměry jsou takové, že mi neumožňují překonat nepříznivou situaci vlastními silami.		Podpis:	
Příjmení:		Jméno ¹⁾ :		Rodné číslo v ČR ²⁾ :	
Rodné příjmení ³⁾ :		Titul před:		za: Státní příslušnost:	
Skutečný pobyt ²¹⁾ :		Obec:		Část obce:	
Ulice:		Č. p. ⁴⁾ :		Č. orient.: PSČ:	
6. Nezaopatřenost ²⁰⁾ :		St. důchod ¹⁹⁾ :		Rodinný stav ¹⁵⁾ :	
Zdrav. stav ⁶⁾ :		Stupeň invalidity ⁷⁾ :		Péče ⁸⁾ :	
Rodičovský př. ¹⁰⁾ :		Majetek ¹¹⁾ :		Příjem ¹²⁾ :	
Zdravotní péče ¹⁴⁾ : . . . 20		Nástup ²⁵⁾ : . . . 20		Užívání a náklady ²⁶⁾ :	
Manžel(ka) ¹⁶⁾ :		Dieta ⁹⁾ :		Vyživovací pov. ¹³⁾ :	
Rodiče ¹⁷⁾ :		Prohlašuji, že mé celkové sociální a majetkové poměry jsou takové, že mi neumožňují překonat nepříznivou situaci vlastními silami.		Podpis:	

E. Adresy trvalého pobytu společně posuzovaných osob, které jsou odlišné od adresy trvalého pobytu žadatele:

Příjmení:		Jméno ¹⁾ :		Rodné číslo v ČR ²⁾ :	
Trvalý pobyt:		Obec:		Část obce:	
Ulice:		Č. p. ⁴⁾ :		Č. orient.: PSČ:	
Příjmení:		Jméno ¹⁾ :		Rodné číslo v ČR ²⁾ :	
Trvalý pobyt:		Obec:		Část obce:	
Ulice:		Č. p. ⁴⁾ :		Č. orient.: PSČ:	
Příjmení:		Jméno ¹⁾ :		Rodné číslo v ČR ²⁾ :	
Trvalý pobyt:		Obec:		Část obce:	
Ulice:		Č. p. ⁴⁾ :		Č. orient.: PSČ:	

F. Počet dalších osob užívajících byt (obývaný prostor)²⁷⁾:

27) Uveďte počet dalších osob, které užívají byt (obývaný prostor) a které nejsou společně posuzovanými osobami, a proto nebyly uvedeny v odstavci D.

G. Způsob výplaty dávky:

Zaškrtněte prosím jednu z následujících čtyř variant a do příslušné tabulky uveďte doplňující informace.

na platební účet u peněžního ústavu v ČR vedeném v CZK:

Číslo účtu:	Kód banky:	Specifický symbol ²⁸⁾ :
Vlastník bankovního účtu: Příjmení:	Jméno ¹⁾ :	

poštovním poukazem na adresu trvalého pobytu v ČR

poštovním poukazem na jinou adresu v ČR:

Obec:	Část obce:
Ulice:	Č. p. ⁴⁾ : Č. orient.: PSČ:

v hotovosti

H. Prohlášení žadatele:

Prohlašuji, že jsou v této žádosti uvedeny všechny společně posuzované osoby.

Prohlašuji, že mé celkové sociální a majetkové poměry jsou takové, že mi neumožňují překonat nepříznivou situaci vlastními silami.

Veškeré údaje v této žádosti jsou pravdivé a jsem si vědom(a) případných následků, které by pro mne z nepravdivých údajů vyplývaly.

Podpisem rovněž dávám svůj výslovný souhlas k tomu, aby státní orgány a další právnické osoby a fyzické osoby sdělily příslušnému úřadu, který o dávce rozhoduje nebo jí vyplácí, výši příjmu, údaje o přihlášení se k trvalému pobytu, v případě nezaopatřeného dítěte skutečnosti prokazující nezaopatřenost a další údaje, a to v rozsahu potřebném pro rozhodování o nároku na dávku, její výši a výplatu a pro posuzování podle § 16 zákona č. 111/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Jsem si vědom(a) povinnosti písemně ohlásit příslušnému úřadu, který o dávce rozhoduje, do 8 dnů změny ve skutečnostech, které jsou rozhodné pro trvání nároku na dávku, její výši a výplatu (např. pro žadatele nebo kteroukoli z ostatních společně posuzovaných osob doklad o uznání osoby za dočasně práce neschopnou, pokud bude takto osoba uznána, doklad o pobírání dávek nemocenského pojištění z důvodu těhotenství nebo mateřství, pokud tyto dávky bude osoba pobírat, ohlásit nástup výkonu trestu odnětí svobody, vzetí do vazby, pobyt v domově pro osoby se zdravotním postižením, domově pro seniory nebo domově se zvláštním režimem, nebo v chráněném bydlení nebo pobyt ve zdravotnickém zařízení zdravotní péče, aj.).

Formulář jsem převzal(a) z oficiálních webových stránek Ministerstva práce a sociálních věcí, nezměnil(a) jsem na něm žádné pevné texty, pouze jsem pravdivě vyplnil(a) kolonky určené k vyplňování.

V	dne	. . 20	Podpis žadatele/zástupce:
---	-----	--------	---------------------------

K žádosti prosím doložte:

- pro všechny uvedené osoby (mimo osoby v části D) průkaz totožnosti, u dětí do 15 let rodný list
- pokud v průkazu totožnosti není uvedeno rodné příjmení, doložte rodný list
- **Informace o užívání bytu (obývaném prostoru)**
- pro nezaopatřené děti po skončení povinné školní docházky a vždy od školního roku začínajícího v kalendářním roce, v němž dítě dovršilo 15 let:
 - **Potvrzení o studiu nebo**
 - **Potvrzení o zdravotním stavu vydávaném úřadem práce** nebo dokládající neschopnost vykonávat soustavou výdělečnou činnost z důvodů dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nebo
 - **Potvrzení o zdravotním stavu vydávaném ošetřujícím lékařem** dokládající neschopnost soustavě se připravovat na budoucí povolání nebo vykonávat výdělečnou činnost pro nemoc nebo úraz
- pro každou osobu **Doklad o výši měsíčních příjmů** za tři kalendářní měsíce předcházející kalendářnímu měsíci, ve kterém podáváte žádost o přiznání dávky
- pro každou osobu, která vyplnila **ANO** v kolonce **St. důchod**, doklad o přiznání starobního důchodu
- pro každou osobu, která vyplnila **ANO** v kolonce **Zdrav. stav** z důvodu těžkého zdravotního postižení, průkaz mimořádných výhod ZTP/P
- pro každou osobu, které je dlouhodobě nemocná, **Potvrzení o zdravotním stavu vydávaném ošetřujícím lékařem** dokládající dlouhodobou nemoc, pokud není dlouhodobá nemoc doložena doklady o uznání osoby za dočasně práce neschopnou
- pro každou osobu, která vyplnila kolonku **Stupeň invalidity**, doklad o přiznání stupně invalidity
- pro každou osobu, která vyplnila **ANO** v kolonce **Dieta**, **Potvrzení o nutnosti dietního stravování**
- pro každou osobu, která v kolonce **Majetek** uvedla **ANO**, **Prohlášení o celkových sociálních a majetkových poměrech**
- pro každou osobu výpisy z bankovních účtů
- pro každou osobu, která vyplnila **ANO** v kolonce **Vyživovací povinnost**, **Prohlášení o stanovené vyživovací povinnosti a jejím plnění** platné k poslednímu dni měsíce, předcházejícímu měsíci podání žádosti
- pro každou osobu, která je uznána za dočasně práce neschopnou, doklad o uznání osoby dočasně práce neschopnou
- pro každou osobu, která pobírá dávky nemocenského pojištění z důvodu těhotenství nebo mateřské, doklad o pobírání těchto dávek
- pro každé nezaopatřené dítě, kterému je výživné stanoveno soudem, rozhodnutí soudu o stanovení výživného

Údaje, pro které na formuláři nedostačuje vyhrazené místo, uveďte na volném listě a přiložte k tiskopisu.

Formuláře žádosti, potvrzení a ostatních dokladů naleznete na internetové adrese <http://portal.mpsv.cz/forms> nebo si je vyzvednete na pracovišti Úřadu práce ČR. Na toto pracoviště se také obraťte, pokud budete mít při vyplňování pochybnosti.

²⁸⁾ Kolonku **Specifický symbol** vyplňte pouze v případě Československé obchodní banky pro účty s číslem 6699.

Příloha č. 4 – Žádost o dávku mimořádné okamžité pomoci

ÚŘAD PRÁCE ČR

HN

Tiskopis prosím vyplňte čitelně

podací razítko	OSÚ S 15
----------------	-------------

Žádost o mimořádnou okamžitou pomoc

A. Žadatel:

Příjmení:	Jméno ¹⁾ :	Rodné číslo v ČR ²⁾ :
Rodné příjmení ³⁾ :	Titul před:	za:
Státní příslušnost:		
Trvalý pobyt:	Obec:	Část obce:
	Ulice:	Č. p. ⁴⁾ : Č. orient.: PSČ:
1. Skutečný pobyt ⁵⁾ :	Obec:	Část obce:
	Ulice:	Č. p. ⁴⁾ : Č. orient.: PSČ:
Adresa pro doručování ⁵⁾ :	Obec:	Část obce:
	Ulice:	Č. p. ⁴⁾ : Č. orient.: PSČ:
Rodinný stav ⁶⁾ :	Manžel(ka) ⁷⁾ :	Rodiče ⁸⁾ :
Bydliště v ČR ⁹⁾ :	St. důchod ¹⁰⁾ :	Nezaopatřenost ¹¹⁾ :
Telefon:	E-mail:	Id datové schránky:

B. Typ mimořádné okamžité pomoci:

Zaškrtněte prosím pouze jednu z následujících šesti variant. Pokud chcete požádat o další typ mimořádné okamžité pomoci, vyplňte nový formulář.

☐	Újma na zdraví
☐	Vážná mimořádná událost
☐	Nezbytný jednorázový výdaj
☐	Nezbytné nebo odůvodněné náklady (vzdělání)
☐	Nezbytné nebo odůvodněné náklady (předměty dlouhodobé potřeby)
☐	Ohrožení osoby sociálním vyloučením

1) Uveďte všechna jména osoby.

2) Cizinci, pokud nemají v ČR přiděleno rodné číslo, uvedou v kolonce **Rodné číslo v ČR** datum narození ve tvaru den, měsíc, rok a pohlaví ve tvaru: M nebo Ž (muž nebo žena).

3) Kolonku **Rodné příjmení** vyplňte pouze v případě, že se liší od příjmení.

4) Pokud je místo čísla popisného přiděleno číslo evidenční, uveďte před číslem písmeno E.

5) Nevyplňujte, pokud je adresa shodná s trvalým pobytem.

6) Do kolonky **Rodinný stav** zapíšte jednu z uvedených možností ve formě: 1 – svobodný(á), 2 – ženatý/vdaná, 3 – vdovec/vdova, 4 – rozvedený(á), 5 – registrované partnerství. Povinné u MOP typu: - Vážná mimořádná událost - Újma na zdraví - Nezbytné nebo odůvodněné náklady

7) Do kolonky **Manžel(ka)** uveďte pořadové číslo osoby z tabulky části A nebo F, která je manželem(kou) osoby.

8) Do kolonky **Rodiče** uveďte pořadová čísla osob z tabulky části A nebo F, které jsou rodiči (nebo osobami, kterým je dítě rozhodnutím příslušného orgánu svěřeno do péče) nezletilé nezaopatřené osoby nebo rodiči osamělého rodiče nezletilého nezaopatřené dítěte. Pokud ani jeden z těchto rodičů v části A nebo F není uveden, kolonku proškrtněte.

9) Do kolonky **Bydliště v ČR** zapíšte **ANO**, pokud osoba má na území České republiky bydliště, v opačném případě kolonku proškrtněte. Osoba má bydliště na území České republiky zejména pokud se zde dlouhodobě zdržuje, vykonává zde výdělečnou činnost, žije zde s rodinou, plní zde povinnou školní docházku nebo se zde soustavně připravuje na budoucí povolání, popřípadě existují jiné významné důvody, zájmy či aktivity, jejichž vzájemná souvislost dokládá sepestí této osoby s Českou republikou.

10) Do kolonky **St. důchod** zapíšte **ANO**, pokud je osoba poživitelem starobního důchodu. V ostatních případech kolonku proškrtněte.

11) Do kolonky **Nezaopatřenost** zapíšte **ANO**, pokud osoba splňuje podmínky nezaopatřenosti dítěte. Pokud osoba není nezaopatřeným dítětem, kolonku proškrtněte.

C. Popis životní situace a účelu použití mimořádné okamžité pomoci:

3.	Příjmení:	Jméno ¹⁾ :	Rodné číslo v ČR ²⁾ :
	Rodné příjmení ³⁾ :	Titul před: za:	Státní příslušnost:
	Skutečný pobyt ¹³⁾ :	Obec: Část obce:	Ulice: Č. p. ⁴⁾ : Č. orient.: PSČ:
	Prohlašuji, že mé celkové sociální a majetkové poměry jsou takové, že mi neumožňují překonat nepříznivou situaci vlastními silami.		
	Rodinný stav ⁶⁾ :	Manžel(ka) ⁷⁾ :	Podpis:
4.	Příjmení:	Jméno ¹⁾ :	Rodné číslo v ČR ²⁾ :
	Rodné příjmení ³⁾ :	Titul před: za:	Státní příslušnost:
	Skutečný pobyt ¹³⁾ :	Obec: Část obce:	Ulice: Č. p. ⁴⁾ : Č. orient.: PSČ:
	Prohlašuji, že mé celkové sociální a majetkové poměry jsou takové, že mi neumožňují překonat nepříznivou situaci vlastními silami.		
	Rodinný stav ⁶⁾ :	Manžel(ka) ⁷⁾ :	Podpis:
5.	Příjmení:	Jméno ¹⁾ :	Rodné číslo v ČR ²⁾ :
	Rodné příjmení ³⁾ :	Titul před: za:	Státní příslušnost:
	Skutečný pobyt ¹³⁾ :	Obec: Část obce:	Ulice: Č. p. ⁴⁾ : Č. orient.: PSČ:
	Prohlašuji, že mé celkové sociální a majetkové poměry jsou takové, že mi neumožňují překonat nepříznivou situaci vlastními silami.		
	Rodinný stav ⁶⁾ :	Manžel(ka) ⁷⁾ :	Podpis:
6.	Příjmení:	Jméno ¹⁾ :	Rodné číslo v ČR ²⁾ :
	Rodné příjmení ³⁾ :	Titul před: za:	Státní příslušnost:
	Skutečný pobyt ¹³⁾ :	Obec: Část obce:	Ulice: Č. p. ⁴⁾ : Č. orient.: PSČ:
	Prohlašuji, že mé celkové sociální a majetkové poměry jsou takové, že mi neumožňují překonat nepříznivou situaci vlastními silami.		
	Rodinný stav ⁶⁾ :	Manžel(ka) ⁷⁾ :	Podpis:

G. Adresy trvalého pobytu společně posuzovaných osob, které jsou odlišné od adresy trvalého pobytu žadatele:

Číslo osoby uvedené v tabulce části F:			
Trvalý pobyt:	Obec:	Část obce:	Ulice: Č. p. ⁴⁾ : Č. orient.: PSČ:
Číslo osoby uvedené v tabulce části F:			
Trvalý pobyt:	Obec:	Část obce:	Ulice: Č. p. ⁴⁾ : Č. orient.: PSČ:
Číslo osoby uvedené v tabulce části F:			
Trvalý pobyt:	Obec:	Část obce:	Ulice: Č. p. ⁴⁾ : Č. orient.: PSČ:

3.	Příjmení:	Jméno ¹⁾ :	Rodné číslo v ČR ²⁾ :				
	Rodné příjmení ³⁾ :	Titul před:	za:	Státní příslušnost:			
	Skutečný pobyt ¹³⁾ :	Obec:	Část obce:	Ulice:	Č. p. ⁴⁾ :	Č. orient.:	PSČ:
	Prohlašuji, že mé celkové sociální a majetkové poměry jsou takové, že mi neumožňují překonat nepříznivou situaci vlastními silami.						
	Rodinný stav ⁶⁾ :	Manžel(ka) ⁷⁾ :	Podpis:				
4.	Příjmení:	Jméno ¹⁾ :	Rodné číslo v ČR ²⁾ :				
	Rodné příjmení ³⁾ :	Titul před:	za:	Státní příslušnost:			
	Skutečný pobyt ¹³⁾ :	Obec:	Část obce:	Ulice:	Č. p. ⁴⁾ :	Č. orient.:	PSČ:
	Prohlašuji, že mé celkové sociální a majetkové poměry jsou takové, že mi neumožňují překonat nepříznivou situaci vlastními silami.						
	Rodinný stav ⁶⁾ :	Manžel(ka) ⁷⁾ :	Podpis:				
5.	Příjmení:	Jméno ¹⁾ :	Rodné číslo v ČR ²⁾ :				
	Rodné příjmení ³⁾ :	Titul před:	za:	Státní příslušnost:			
	Skutečný pobyt ¹³⁾ :	Obec:	Část obce:	Ulice:	Č. p. ⁴⁾ :	Č. orient.:	PSČ:
	Prohlašuji, že mé celkové sociální a majetkové poměry jsou takové, že mi neumožňují překonat nepříznivou situaci vlastními silami.						
	Rodinný stav ⁶⁾ :	Manžel(ka) ⁷⁾ :	Podpis:				
6.	Příjmení:	Jméno ¹⁾ :	Rodné číslo v ČR ²⁾ :				
	Rodné příjmení ³⁾ :	Titul před:	za:	Státní příslušnost:			
	Skutečný pobyt ¹³⁾ :	Obec:	Část obce:	Ulice:	Č. p. ⁴⁾ :	Č. orient.:	PSČ:
	Prohlašuji, že mé celkové sociální a majetkové poměry jsou takové, že mi neumožňují překonat nepříznivou situaci vlastními silami.						
	Rodinný stav ⁶⁾ :	Manžel(ka) ⁷⁾ :	Podpis:				

G. Adresy trvalého pobytu společně posuzovaných osob, které jsou odlišné od adresy trvalého pobytu žadatele:

Číslo osoby uvedené v tabulce části F:
Trvalý pobyt: Obec:
Ulice:
Č. p. ⁴⁾ :
Č. orient.:
PSČ:
Číslo osoby uvedené v tabulce části F:
Trvalý pobyt: Obec:
Ulice:
Č. p. ⁴⁾ :
Č. orient.:
PSČ:
Číslo osoby uvedené v tabulce části F:
Trvalý pobyt: Obec:
Ulice:
Č. p. ⁴⁾ :
Č. orient.:
PSČ:

H. Právnícká osoba zastupující žadatele:

Vypíšte v případě, že žádost podává zařízení zastupující žadatele (obecní úřad, ústav).

Název zařízení:	IC:
Adresa zařízení: Obec:	Část obce:
Ulice:	Č. p. ⁴⁾ : Č. orient.: PSČ:
Telefon:	E-mail:
	Id datové schránky:

Osoba pověřená jednat jménem právnické osoby:

Příjmení:	Jméno ¹⁾ :	Rodné číslo v ČR ¹⁴⁾ :
Funkce:	Pověření jednat od: . . . 20 do: . . . 20	Titul před: za:
Adresa pro doručování ¹⁵⁾ : Obec:	Část obce:	
Ulice:	Č. p. ⁴⁾ : Č. orient.: PSČ:	

I. Způsob výplaty dávky:

Zaškrtněte prosím jednu z následujících čtyř variant a do příslušné tabulky uveďte doplňující informace.

 na platební účet u peněžního ústavu v ČR vedeném v CZK:

Číslo účtu:	Kód banky:	Specifický symbol ¹⁶⁾ :
Vlastník bankovního účtu: Příjmení:	Jméno ¹⁾ :	

 poštovním poukazem na adresu trvalého pobytu v ČR poštovním poukazem na jinou adresu v ČR:

Obec:	Část obce:
Ulice:	Č. p. ⁴⁾ : Č. orient.: PSČ:

 v hotovosti**J. Prohlášení žadatele:**

Prohlašuji, že jsou v této žádosti uvedeny všechny společně posuzované osoby.

Prohlašuji, že mé celkové sociální a majetkové poměry jsou takové, že mi neumožňují překonat nepříznivou situaci vlastními silami.

Veškeré údaje v této žádosti jsou pravdivé a jsem si vědom(a) případných následků, které by pro mne z nepravdivých údajů vyplývaly.

Podpisem rovněž dávám svůj výslovný souhlas k tomu, aby státní orgány a další právnické osoby a fyzické osoby sdělily příslušnému úřadu, který o dávce rozhoduje nebo ji vyplácí, výši příjmu, údaje o přihlášení se k trvalému pobytu, v případě nezaopatřeného dítěte skutečnosti prokazující nezaopatřenost a další údaje, a to v rozsahu potřebném pro rozhodování o nároku na dávku, její výši a výplatu a pro posuzování podle § 16 zákona č. 111/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Jsem si vědom(a) povinnosti písemně ohlásit příslušnému úřadu, který o dávce rozhoduje, do 8 dnů změny ve skutečnostech, které jsou rozhodné pro trvání nároku na dávku, její výši a výplatu (např. pro žadatele nebo kteroukoli z ostatních společně posuzovaných osob doklad o uznání osoby za dočasně práce neschopnou, pokud bude takto osoba uznána, doklad o pobírání dávek nemocenského pojištění z důvodu těhotenství nebo mateřství, pokud tyto dávky bude osoba pobírat, ohlásit nástup výkonu trestu odnětí svobody, vzetí do vazby, pobyt v domově pro osoby se zdravotním postižením, domově pro seniory nebo domově se zvláštním režimem, nebo v chráněném bydlení nebo pobyt ve zdravotnickém zařízení ústavní péče, psychiatrické léčebně nebo léčebně pro dlouhodobě nemocné, aj.).

Formulář jsem převzal(a) z oficiálních webových stránek Ministerstva práce a sociálních věcí, nezměnil(a) jsem na něm žádné pevné texty, pouze jsem pravdivě vyplnil(a) kolonky určené k vyplňování.

V	dne . . . 20	Podpis žadatele:
---	--------------	------------------

K Žádosti prosím doložte:

- pro všechny uvedené osoby **průkaz totožnosti**, u dětí do 15 let rodný list
- pro nezaopatřené děti po skončení povinné školní docházky a vždy od školního roku začínajícího v kalendářním roce, v němž dítě dovršilo 15 let:
 - **Potvrzení o studiu** nebo
 - **Potvrzení o zdravotním stavu vydávaném úřadem práce** nebo dokládající neschopnost vykonávat soustavnou výdělečnou činnost z důvodů dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nebo
 - **Potvrzení o zdravotním stavu vydávaném ošetřujícím lékařem** dokládající neschopnost soustavně se připravovat na budoucí povolání nebo vykonávat výdělečnou činnost pro nemoc nebo úraz
- pro každou osobu, která vyplnila **ANO** v kolonce **St. důchod**, doklad o přiznání starobního důchodu

Údaje, pro které na formuláři nedostačuje vyhrazené místo, uveďte na volném listě a přiložte k tiskopisu.

Formuláře žádostí, potvrzení a ostatních dokladů naleznete na internetové adrese <http://portal.mpsv.cz/forms> nebo si je vyzvednete na pracovišti Úřadu práce ČR. Na toto pracoviště se také obraťte, pokud budete mít při vyplňování pochybnosti.14) Údaj je nepovinný. Cizinci, pokud nemají v ČR přiděleno rodné číslo, uveďte v kolonce **Rodné číslo v ČR** datum narození ve tvaru den, měsíc, rok a pohlaví ve tvaru: M nebo Ž (muž nebo žena).

15) Nevyplňujte, pokud je adresa shodná s adresou zařízení.

16) Kolonku **Specifický symbol** vyplňte pouze v případě Československé obchodní banky pro účty s číslem 6699.